

Sports Utility Vehicles

Scan naar de verkeersveiligheidsrisico's

juni 2005

Sports Utility Vehicles

Scan naar de verkeersveiligheidsrisico's

juni 2005

.....

Colofon

Uitgegeven door:	Rijkswaterstaat Adviesdienst Verkeer en Vervoer
Informatie:	Ing. G. Schermers
Telefoon:	010 282 5704
Fax:	010 282 5646
Uitgevoerd door:	Ing. G Schermers Ir. H.M Derriks
Opmaak:	G. Schermers
Datum:	Juni 2005
Status:	Definitief

Versienummer: 5 (27 juni 2005)

Inhoudsopgave

1	Inleiding	6
1.1	Leeswijzer	6
1.2	Sports Utility Vehicles	6
1.3	Bullbars	8
2	Achtergrond	9
2.1	Historische ontwikkeling van de SUV	9
2.2	Waarom bullbars?	10
2.3	Conclusies	10
3	Verkeersveiligheidsgevolgen	12
3.1	Gevolgen voor kwetsbare verkeersdeelnemers	12
3.1.1.	Kwetsbare verkeersdeelnemers, SUV's en terreinwagens	12
3.1.2.	Bullbars	13
3.2	Gevolgen voor ander gemotoriseerd verkeer en inzittenden	14
3.2.1.	SUV's en andere voertuigen	14
3.2.2.	SUV's en kantelongevallen	18
3.2.3.	Effecten van bullbars	18
3.3	Andere indirecte (verkeersveiligheids)effecten	20
3.4	Verdere ontwikkelingen - bullbars	21
3.5	Conclusies	21
4	Betrokkenheid van SUV's bij ongevallen in Nederland	23
4.1	Voertuigpopulatie	23
4.2	Verkeersongevallen	24
4.3	Ongevallen naar voertuiggewicht	25
4.4	Conclusies	27
5	Conclusies	28
	Literatuurlijst	29
	Bijlage A Massa en spoorbreedte terreinwagens/SUV's, MPVs en vans (Bron AVV, BI)	32

---

1. Inleiding

Sports Utility Vehicles (kortweg SUV's genoemd) komen sinds het begin van de jaren 90 vaker voor in Europa en ook in Nederland. Door de toename in de vraag wordt de SUV nu ook door bijna alle autofabrikanten vervaardigd en verkocht. Veel van deze SUV's, maar ook andere wagens als pick-ups, worden voorzien van bullbars.

De Rijkswaterstaat Adviesdienst Verkeer en Vervoer (RWS-AVV) is door de Directoraat-Generaal Personenvervoer (DGP) van het Ministerie Verkeer en Waterstaat gevraagd een quickscan uit te voeren naar de verkeersveiligheidsimplicaties van Sports Utility Vehicles (SUV's) in het verkeer in Nederland. Ook is gevraagd de effecten van bullbars op verkeersveiligheid te onderzoeken om zodoende een eventueel besluit over de toelating van bullbars op de openbare weg in Nederland te onderbouwen.

Op basis van een literatuurscan en een analyses van de verkeers-ongevallendata worden in dit rapport zowel de positieve en negatieve bijdragen van de SUV's en bullbars op de verkeersveiligheid in beeld gebracht.

1.1 Leeswijzer

Dit hoofdstuk geeft een korte introductie van de begrippen SUV en bullbar. Hoofdstuk 2 licht de historische ontwikkeling toe. Hoofdstuk 3 geeft aan de hand van literatuuronderzoek inzicht in de verkeersveiligheidseffecten van SUV's en van bullbars. Hoofdstuk 4 geeft een overzicht van de betrokkenheid van alle zwaardere voertuigen bij verkeersongevallen in Nederland. Tenslotte worden in hoofdstuk 5 de conclusies en een aantal aanbevelingen gegeven voor het vervolg.

1.2 Sports Utility Vehicles

De SUV is meestal een 4-wiel aangedreven voertuig met een vrij hoog zwaartepunt en bedoeld voor gebruik op de openbare weg en op wegen in minder begaanbare gebieden zoals stranden/duinen, bosgebieden en de rimboe. Voorbeelden van grotere en kleinere SUV's zijn de Toyota Landcruiser, Mercedes Benz M-classe, BMW X-classe, Range Rover, Land Rover, VW Touareg, Jeep Wrangler, Porsche Cayenne, Suzuki Vitara, Kia Sorento, Hummer, enz. Dit soort voertuig wordt niet door de RDW of door het Centraal Bureau voor de

---

Statistiek (CBS) als een apart voertuigtype geregistreerd. Bij de RDW valt dit type voertuig voor een deel onder de voertuigtypen “autocar” en terreinwagens (zie bijlage 1) en bij het CBS valt het nu nog onder het type “personenauto” of in sommige gevallen “bestelauto”.

In het algemeen is de SUV aanzienlijk groter en zwaarder dan de gemiddelde personenwagen en worden vaak standaard uitgevoerd met grotere (zowel in hoogte als in breedte) banden, extra koplampen (“spotlights”) en bullbars. Doordat ze groter en zwaarder zijn verbruiken ze meer brandstof en daardoor hebben ze een hogere uitstoot van milieuvervuilende uitlaatgassen.

Bij ongevallen tussen SUV's en personenauto's wordt vermoed dat de letselernst bij de tegenpartij groter is dan bij ongevallen met alleen auto's. De oorzaak van de grotere letselernst wordt verklaard door de grotere massa en hogere zwaartepunt van SUV's. Door de grotere massa en vormgeving hebben kwetsbare verkeersdeelnemers ook een hogere risico op ernstig letsel, zelfs bij lagere snelheden.

De populariteit van de SUV heeft Nationaal en wereldwijd geleid tot veel discussie. De één vraagt om een verbod op het gebruik van SUV's en de ander wil een groter en nog zwaarder voertuig hebben (Volkskrant, 3 februari 2005).

Figuur 1: Het jongste fenomeen SUV op de Amerikaanse weg Bron: Volkskrant

In Nederland is geen formele of exacte definitie van de SUV opgenomen in de formele voertuig- en ongevallenregistratiebestanden. Hierdoor is het moeilijk om een kwantitatieve analyse te maken over de (positieve of negatieve) bijdrage van dit voertuigtype in het verkeer.

Uit een recent onderzoek van de TNO (TNO, 2004) kan de definitie van een SUV als volgt worden afgeleid:

“Vergeleken met een normale personenauto is een SUV een voertuig met een meer rechthoekige neus, fysiek groter en zwaarder, hogere bumpers, bodemhoogte en zwaartepunt. Terreinvagens en “pick-ups” vallen ook onder deze definitie.”

1.3 Bullbars

Bullbars zijn (meestal) metalen constructies die aan de voorzijde van een motorvoertuig worden bevestigd ter bescherming van het voertuig en in de inzittenden bij aanrijdingen met vooral dieren (en struiken en takken) in rurale gebieden. In Afrika maar ook Australië, Amerika en Nieuw Zeeland waar dieren vaak de weg oversteken zijn bullbars erg gewild. Mede hierdoor worden bullbars nu als standaard uitrusting geleverd op veel pickup (4x4) en SUV modellen in deze landen. Door de toenemende populariteit van deze voertuigen in ook Europa zijn bullbars nu vaker, ook bij niet SUV's als bestelauto's en zelfs personenauto's, te zien in het verkeer in Nederland (Figuur 2).

Figuur 2 : Nederlands voorbeeld van een auto met bullbar

Door hun rigide constructie is het aannemelijk dat bullbars de kans op ernstig letsel bij aanrijdingen met vooral kwetsbare verkeersdeelnemers vergroten. Verder kunnen bullbars de werking van kreukzones en van airbags nadelig beïnvloeden.

Artikel 5.2.48 van het Voertuigreglement geeft o.a. aan dat personenauto's geen scherpe delen mogen hebben die uitsteken en andere weggebruikers letsel kunnen bezorgen. Behalve dit artikel is er geen specifieke wetgeving die het gebruik van bullbars op voertuigen reguleert.

---

2. Achtergrond

2.1 Historische ontwikkeling van de SUV

De SUV is een voertuig voortvloeiend uit de pick-up van de jaren 70 en bestaat al sinds begin 1980. Kenmerken van dit type voertuig zijn:

- Meestal groot en zwaar (>1200kg)
- Hoog op wielen
- Stevig
- Relatief duur
- Veilig voor inzittenden bij een botsing met een gewone auto
- Trendy
- Zeer geschikt voor slepen en trekken
- De grote inhoud (tussen 3500cc en 6500cc) en vermogen
- (Vaak) hoekige vorm

In Amerika zijn SUV's ingedeeld in 3 klassen, klein (<3.000cc); medium (3.000 – 5.000cc) en groot (>5.000cc). Het aandeel SUV's verkocht in Amerika is gegroeid van 7% van de totale voertuigenpark in 1990 naar 19% in 1999 (Stacy, Davis en Truett, 2000). Ook het aantal fabrikanten dat SUV's verkoopt is in die periode gestegen van 11 in 1980 naar 45 in 1999. Volgens deskundigen in Amerika (the Polk Company, 2000) zal het aandeel verkochte SUV's verder toenemen tot circa 23% van alle verkochte "lichte" voertuigen (waaronder ook auto's worden gerekend). Worden pick-ups en minivans (MPV's) hierbij gerekend dan wordt geschat dat dit ongeveer de helft is van alle lichte voertuigen verkocht in Amerika (Varian, 2003).

Ook in het Verenigde Koninkrijk (VK) is het aandeel verkochte SUV's gestegen van 3% van alle voertuigen in 1993 tot meer dan 5% in 2003. In 2002 zijn er meer dan 135.000 SUV's verkocht in het VK en het marktaandeel zal voorlopig blijven stijgen. Ook de Engelse verkeersveiligheidsdeskundigen zijn hierover bezorgd.

Hoeveel SUV's er in Nederland zijn geregistreerd is onbekend. Volgens cijfers van het CBS is het aandeel SUV's onder de populatie personenauto's nog onder de 1% (eind 2004 ca. 35.000 terreinwagens). Daarnaast is het aandeel SUV's gegroeid tot vermoedelijk 10% van de voertuigenpark bestelauto's (van Kampen, SWOV 2003). Recent onderzoek van TNO (Hoogvelt et. al 2004) gaf aan dat het aantal SUV's verkocht in Nederland is gestegen van 11.250 (van 17 fabrikanten) in 1999 tot 18.811 voertuigen in 2003 (van 27 fabrikanten). Naar raming is het aantal in 2004 gestegen tot meer dan 21.500 voertuigen. Op basis van deze verkoopcijfers wordt het totale aantal SUV's geschat op 120.000 voertuigen.

Uit de gegevens van het CBS is geen onderscheid te maken naar het model voertuig maar wel naar gewicht en spoorbreedte. Dit kan een

---

indicatie geven of voertuigen in Nederland in de afgelopen periode gemiddeld zwaarder en groter zijn geworden. Volgens Duyvendak (Stop de P.C. Hooftractor, 2004) is de gemiddelde nieuwe personenauto over de periode 1985 tot 2001 ca. 25% zwaarder geworden (van 903 kg tot 1126kg). Van Kampen (SWOV, 2003) geeft aan dat er over de periode 1985 tot 2001 een toename is geweest in de voertuigmassa van auto's (12%), bestelauto's (15%), vrachtauto's (27%), trekkers (7%) en autobussen (14%).

In geen van beide bovenvermelde bronnen wordt de SUV als aparte categorie genoemd. Wel is het aannemelijk dat door de verkoop van SUV's een bijdrage is geleverd aan de toename van het gemiddelde gewicht van vooral personenauto's.

2.2 Waarom bullbars?

De hoofdredenen om een bullbar te plaatsen is om het voertuig tegen beschadiging en de inzittenden tegen letsel te beschermen bij aanrijdingen met dieren, bomen/struiken en andere voertuigen (Higgins, 1994, in Attewell 2000). Daarnaast spelen imago en esthetica een belangrijke rol. Onderzoek in Melbourne, Australië (Page, et. al.) gaf aan dat bullbars werden gebruikt om het voertuig te beschermen bij parkeerongevallen, het voertuig meer aantrekkelijk te maken en ook om een agressievere rijstijl gedurende de spitsperiode te ondersteunen.

De volgende redenen om bullbars te monteren worden ook genoemd (Attewell & Glase, 2000):

- Om een lier aan te bevestigen;
- Om het bakwerk te beschermen in begroeide terrein;
- Om extra koplampen (spotlights) op te monteren;
- Om te verzekeren dat het voertuig dusdanig is beschermd dat het na een aanrijding met een dier verder kan rijden (in landen zoals Australië zijn afstanden groot en is de kans om te stranden als gevolg van aanrijdingen groot);
- Bestuurders van voertuigen met bullbars voelen zich veiliger bij het aanrijden van dieren dan bij bestuurders van voertuigen zonder bullbars;
- Onderhoudskosten van voertuigen met bullbar zijn lager.

2.3 Conclusies

SUV's vervangen in Nederland voor een deel gewone personenauto's en bestelauto's. Daarnaast worden op SUV's en andere (bestel)auto's bullbars bevestigd. Zowel de SUV's als bullbars zijn oorspronkelijk bedoeld voor andere wegomgevingen en omstandigheden dan de Nederlandse. Door de avontuurlijke en robuuste verschijningsvorm is er een groeiende doelgroep voor deze voertuigen. In Amerika neemt het aandeel SUV's sterk toe. In het Verenigd Koninkrijk is eveneens sprake van een toename tot inmiddels 5% van het wagenpark. Naar

---

raming is momenteel ook al ca 2% van het Nederlandse wagenpark
een SUV-achtig voertuig.

---

3. Verkeersveiligheidsgevolgen

Sports Utility Vehicles (SUV's) kunnen, vanwege hun grotere massa en hoogte, het letselrisico van andere weggebruikers verhogen bij ongevallen. Het gebruik van bullbars geeft ook nog een extra dimensie. Als verkeersdeelnemer heeft de SUV een effect op de objectieve verkeersonveiligheid (schade en letsel als gevolg van ongevallen) van andere weggebruikers, met name kwetsbare verkeersdeelnemers, inzittenden van andere voertuigen en ook de inzittenden van de SUV zelf. Daarnaast speelt ook dat het gedrag van SUV bestuurders mogelijk wordt beïnvloed door het feit dat zij zich veiliger voeler in dit type auto. Een ander rijgedrag kan een invloed hebben op de perceptie van andere weggebruikers en dit uit zich in de beleving van de verkeersveiligheid (subjectieve veiligheid).

De objectieve verkeersveiligheidseffecten die in dit Hoofdstuk zijn beschreven zijn grotendeels gebaseerd op ervaringen in Amerika waar de SUV als een apart voertuigtype wordt geregistreerd bij ongevallen. Dit is niet het geval voor Nederland of Europa met als gevolg dat er weinig informatie beschikbaar is.

3.1 Gevolgen voor kwetsbare verkeersdeelnemers

3.1.1. Kwetsbare verkeersdeelnemers, SUV's en terreinwagens

In 1988 is het belang van voetgangerveiligheid bij aanrijdingen met motorvoertuigen hoog op de Europese agenda voor voertuigveiligheid gezet. Een programma is opgestart om toetsmethoden en acceptatietests te ontwikkelen voor voertuigfronten met als doel voetgangers zover als mogelijk te beschermen bij aanrijdingen. Dit programma is uitgevoerd door Werkgroep 10 van de European Experimental Vehicles Committee (EEVC, 1994). Sindsdien heeft de EuroNCAP (www.euroncap.nl) de procedures opgenomen in de EuroNCAP richtlijn. Bovendien heeft het Europese Commissie eind 2003 richtlijnen (EG richtlijn 2003/102/EC) opgenomen die nu van kracht zijn op de voertuigfronten van alle nieuwe voertuigen.

Uit de EuroNCAP tests blijkt dat de meeste geteste SUV's voor voetgangers onveiliger zijn dan de gewone personenauto. Gemiddeld kregen grote SUV's maar één ster (1 is slecht en 5 is uitstekend) voor voetgangerveiligheid (11 modellen waarvan één met 0 en één met 2 sterren), vergeleken met gemiddeld 2 voor grote personenauto's. Binnen EuroNCAP zijn maar 4 kleine SUV's getest en die scoren tussen 1 en 3 sterren (gemiddeld onder de 2) en dit lijkt ook iets lager te zijn dan de gemiddelde kleine personenauto. Wel wordt de kantekening geplaatst dat een vergelijking over de verschillende klassen alleen indicatief is, met name als het gaat over de waardering

---

van de frontale en zij-impact tests die voor iedere voertuigklasse anders is opgezet.

Grotere en zwaardere voertuigen zijn in principe minder veilig voor de tegenpartij, vooral voor voetgangers en fietsers. In Amerika is onderzoek gedaan naar aantal verkeersdoden onder voetgangers (Edwards, 2003). Hoewel het aantal voetgangers dat is omgekomen in ongevallen met personenauto's in Amerika in de periode tussen 1991 en 2000 licht is afgenomen, is het aantal dat is omgekomen bij ongevallen met SUV's met 10% toegenomen (red. - wellicht heeft de toename ook te maken met een toename in het aantal SUV's in Amerika). Uit analyse van ongevallen tussen één voertuig en één voetganger bleek dat hoe groter het voertuig en hoe stomper de neus, de groter is de kans op fatale afloop.

Het aandeel voetgangers dat stierf na een aanrijding met een auto bedroeg gemiddeld 4,5% terwijl dat 7,8% was bij aanrijdingen met kleine SUV's en 11,5% bij aanrijdingen met grote SUV's (Edwards, 2003). Dit onderzoek heeft ertoe geleid dat automobiel- en milieuorganisaties consumenten afraden om SUV's te kopen voor gebruik op wegen binnen de bebouwde kom. Om die reden is ook in het V.K. de problematiek rondom SUV's nader in beschouwing genomen.

3.1.2. Bullbars

Reeds in 1980 zijn experimenten uitgevoerd met (voetganger) dummy's en voertuigen met en zonder bullbar (Chiam en Tomas). Hieruit bleek dat bij botssnelheden van 20km/h tussen voetganger en auto, slachtoffers een groter risico hadden op ernstigere hoofdletsel, knie en enkelbreuken bij aanrijdingen met auto's met bullbar. De verklaring hiervoor was de hogere en meer geconcentreerde punten van contact.

Onderzoek van de BAST (Zellmer & Otte, 1995) wees uit dat de kans op letsel sterk wordt verhoogd bij aanrijdingen tussen voertuigen met bullbar en voetganger/fietsers. De kans op letsel bij een aanrijding tussen een voertuig met bullbar en een kind bij een snelheid van 20km/u is hetzelfde als bij een aanrijding tussen een gewone auto en een kind bij 40km/u. Het risico voor heup- en beenbreuken onder volwassen voetgangers bij aanrijdingen met auto's met bullbar en bij snelheden van 25km/u is gelijk aan het risico bij een aanrijding met een normale auto bij 40km/u.

Recent onderzoek heeft aangetoond dat vooral stalen en aluminium bullbar constructies het risico op letsel aanzienlijk doen toenemen (Anderson & McLean, 1998). Bullbars die gemaakt zijn van plastic hebben een lagere risico op letsel dan de stalen versie en zijn vergelijkbaar met auto's zonder bullbar. Het achteraf monteren van een bullbar op deze voertuigen is tegenstrijdig met de eisen van de richtlijn en daardoor zal typegoedkeuring formeel aangevraagd moeten worden.

TRL (O'Reilly, 1997) heeft geraamd dat het aantal doden en ziekenhuisgewonden (ZGW) in 1994 in de V.K. onder voetgangers en fietsers was gestegen met 2 doden en 40 ZGW als gevolg van een aanrijding met een voertuig met bullbar. Een kanttekening hierbij is dat de steekproef betrekkelijk klein was en de raming gebaseerd is op een berekening van de overlevingswaarschijnlijkheid. Het onderzoek geeft aan dat als er geen bullbar op het voertuig was geweest dan zouden er op jaarbasis 6% minder doden en 21% minder ZGW in deze deelpopulatie (ongevallen tussen voertuigen met bullbar en voetganger/fietsers) zijn gevallen.

In 1994 is door de European Experimental Vehicles Committee (EEVC) aanbevolen om bullbars op te nemen in de voorschriften voor acceptatietests van voertuigfronten in Europa (EEVC, 1994). Deze aanbeveling gold voor voertuigen met retrofit of af-fabriek gemonteerde bullbars. Helaas maakt deze eis geen onderdeel uit van de EuroNCAP testprocedure.

De (nieuwe) EG Richtlijn 2003/102/EC voor de bescherming van voetgangers en andere kwetsbare verkeersdeelnemers en zoals aangenomen door de Commissie (Beschikking 2004/90/EC van 23 december 2003) stelt eisen aan voertuigfronten. Vanaf 1 oktober 2005 mogen EG lidstaten geen type goedkeuring voor nieuwe voertuigen geven als die niet aan de eisen voldoen. Deze eisen zullen ook van toepassing zijn voor nieuwe voertuigen met bullbars.

3.2 Gevolgen voor ander gemotoriseerd verkeer en inzittenden

3.2.1 SUV's en andere voertuigen

In de VS zijn cijfers gepubliceerd die het aantal doden van inzittenden per voertuigtype, tegenpartij en gewichtsklasse per miljoen voertuigen in beeld brengen (Tabel 1 – IIHS, 1998). Uit de tabel blijkt dat per miljoen personenauto's onder de 1136kg 109 in de auto vallen en 35 bij de tegenpartij. Bij SUV's is die verhouding 105 versus 58. Het aantal doden onder de tegenpartij is per miljoen SUV's 65% hoger.

Tabel 1: Verhouding van het aantal doden bij inzittenden waarbij twee voertuigen zijn betrokken (Bron: IIHS en Safecarguide).

Verhouding doden bij inzittenden van ong. met 2 voertuigen (doden/milj- vtg/jaar)						
Gewichts- klasse (kg) (Auto, Pick-up en SUV)	Aantal doden per categorie (1990-1995)					
	Auto		Pick-up		SUV	
	Auto	Tegenp.	Pick-up	Tegenp.	SUV	Tegenp.
<1136	109	35	Nvt	Nvt	105	58
1136-1363	83	43	89	88	54	75
1364-1590	60	48	56	116	53	75
1591-1817	53	57	52	115	37	92

1818-2045	49	58	44	144	29	91
2045-2272	Nvt	Nvt	45	169	29	110
>2273	Nvt	nvt	38	181	25	112

Verder is af te leiden dat inzittenden van lichtere voertuigen verhoudingsgewijs veel vaker omkomen bij ongevallen met andere voertuigen dan inzittenden van zwaardere voertuigen. Bij ongevallen waarbij (zwaardere) pick-ups of SUV's betrokken zijn is duidelijk te zien dat meer inzittenden bij te tegenpartij omkomen dan inzittenden van de pick-up of SUV. Bij de zwaardere klasse (1818-2045 kg) is het aantal doden bij auto inzittenden globaal gelijk aan die van de tegenpartij. Bij SUV's en pick-up is echter de kans dat de tegenpartij overlijdt meer dan 3 maal zo groot. Anders gezegd, als inzittenden van een SUV of pick-up ben je veiliger maar het risico dat hij iemand anders doodt bij een ongeval is groot.

Onderzoek in Australië wees uit dat inzittenden van auto's 12,8 keer grotere kans hadden om om te komen bij frontale botsingen tussen auto's en SUV's dan de inzittenden van de SUV (Australian Transport Safety Bureau, 1999). Onderzoek in de VS van NHTSA (2003) gaf aan dat deze verhouding op 4 lag (zie ook Tabel 3). Daarom stelt NHTSA dat voertuigcompatibiliteit de hoogste prioriteit moet krijgen.

Volgens onderzoek van de NHTSA is het verhoogde risico bij inzittenden van de tegenpartij in het geval van een ongeval met een SUV veroorzaakt door een combinatie van de grotere massa, grotere stijfheid en grotere hoogte (NHTSA, 1998). Dit onderzoek gaf aan dat het niet alleen de grotere massa van de SUV het risico bij inzittenden van andere voertuigen bepaalde, maar belangrijker, ook de hoogte en stijfheid van de SUV. Onderzoek van de TNO (TNO, 2004) geeft ook aan dat inzittenden van auto's een veel grotere kans hebben om om te komen in een ongeval dan de inzittenden van de SUV. Dit onderzoek geeft verder aan dat een toenemende massa de letselernst negatief beïnvloedt. Door de zogenoemde ladderconstructie van de chassis zijn SUV's ook veel stijver dan personenauto, een eigenschap die volgens TNO ongunstig is voor botscompatibiliteit.

Op basis van verkeersongevallengegevens van AVV uit 1993-1994 is volgens Duyvendak de kans op ernstig letsel bij een aanrijding met een SUV bijna 8 keer hoger dan bij een aanrijding met een personenauto (Tabel 2).

Tabel 2 : Meerkans van letsel bij de tegenpartij a.g.v. aanrijdingen met motorvoertuigen (In Duyvendak. 2004, Bron AVV 1994).

Type voertuig	Factor letsel bij tegenpartij
Personenauto	1,1
Stationwagon	2,8
Spacewagon	4,2
Bestelauto/bus	4,1
SUV	7,9

Een personenauto maakt bij een ongeval met een andere verkeersdeelnemer gemiddeld 1,1 keer meer slachtoffers bij de

tegenpartij dan bij de eigen partij terwijl dat een factor 4 is bij een bestelbus en bijna een factor 8 bij een SUV.

In 2003 heeft NHTSA (NHTSA, 2003) een analyse gemaakt van alle in 2001 geregistreerde fatale ongevallen waar de inzittenden slachtoffer waren (36.386 doden). Bijna 90% van de doden waren inzittenden van "lichte" (kleine) voertuigen. Bijna de helft hiervan vielen bij enkelvoudige ongevallen. Ongeveer 2% van de slachtoffers waren inzittenden van grote personenauto's.

Een verdere analyse van ongevallen tussen auto's en "light trucks or vans" (LTV) gaf aan dat het overlijdensrisico voor de inzittenden van auto's (vooral de bestuurder) vele malen hoger was dan de kans voor inzittenden van LTV's en dat in bijna alle typen ongevallen (Tabel 3).

Tabel 3 : Doden onder inzittenden van lichte voertuigen naar ongevalstype (Bron, NHTSA, 2003)

Ongeval- en voertuigtype	Aantal doden	Aantal doden	Verhouding doden bestuurders (1 ^e vs 2 ^e voertuigtype)
<u>Frontaal</u>	<u>als inzittenden auto</u>	<u>als inzittenden LTV</u>	
Auto-auto	1 326		3,9:1
Auto-LTV	1 365	375	
LTV-LTV		649	
<u>Kruisend</u>	<u>inzittenden aanrijdende vtg</u>	<u>Inzittenden aangereeden vtg.</u>	
Auto-auto	172	1 163	1:8,4
Auto-LTV	156	168	1:1,0
LTV-Auto	68	2 008	1:28,7
LTV-LTV	59	357	1:6,3
<u>Kop-staart</u>	<u>inzittenden aanrijdende vtg</u>	<u>Inzittenden aangereeden vtg</u>	
Auto-auto	78	136	1:1,5
Auto-LTV	93	29	3,4:1
LTV-auto	24	173	1:5,3
LTV-LTV	43	44	1,2:1

Tabel 3 geeft ook de verhouding van het aantal doden als bestuurder van een auto of een LTV. Een dergelijke vergelijking op basis van alle inzittenden is niet terecht vanwege het feit dat de ene voertuigtype meer of minder inzittenden kan vervoeren. Uit de relatie onder bestuurders valt af te leiden dat het overlijdensrisico voor een autobestuurder bij een frontale botsing met een LTV 4 keer hoger is dan die van de bestuurder van de LTV. De overlijdensrisico voor autobestuurders bij kruisende ongevallen met een LTV is bijna 30 keer hoger dan die van de bestuurder van de LTV. Dit verhoogde risico kan te komen hebben met het feit dat de LTV's zwaarder en hoger zijn.

Uit botsproeven (NHTSA, 1998 in "The SUV Infolink") tussen lichte en zware auto's bleek dat indien alle SUV's waren vervangen door even zware personenauto's dan waren 2.000 minder mensen om het leven gekomen (d.w.z jaarlijks 5% minder doden).

3.2.2. SUV's en kantelgevallen

SUV's zijn zoals eerder aangegeven in het algemeen zwaarder en hebben een hoger zwaartepunt dan auto's waardoor de kans op kantelen ook drie keer hoger ligt dan dat van een personenauto (www.suv.org). In Amerika vallen ongeveer 60% van alle doden in SUV's (allen inzittenden) als gevolg van kantelgevallen, dit vergeleken met 22% in personenauto's (NHTSA, 1999). Hoewel het aandeel doden bij kantelgevallen waarbij SUV's betrokken zijn erg hoog lijkt, verklaart een fabrikant (General Motors; www.accidentreconstruction.com) dat 72% van de doden in kantelgevallen met SUV's geen gordel droegen.

Bij de kleinere SUV (met een wielbasis <2,53m) is de kans op kantelen zelfs 4 keer hoger dan bij een personenauto (www.suv.org).

Het probleem van kantelen is reeds in 1988 in de VS onderkend en heeft geleid tot een onderzoek van richtlijnen en standaarden voor SUV's in de VS. Op basis van dit onderzoek is geconcludeerd dat nagenoeg alle SUV modellen die toen op de Amerikaanse markt waren, niet aan de voorgestelde standaarden zouden kunnen voldoen. Dit zou betekenen dat alle voertuigen opnieuw ontworpen moesten worden. Volgens de NHTSA waren de kosten hiervoor niet realistisch en vervolgens zijn de nieuwe standaarden niet aangenomen (www.suv.org).

In de VS is het aantal doden als gevolg van kantelgevallen met SUV's sinds 1991 blijven stijgen van 882 doden naar 2.049 in 2000 (NHTSA, in Detroit News, mei 2003). De toename kan voor een deel worden verklaard door het feit dat het aantal SUV's ook in die periode fors is toegenomen. Door de toename in het absolute aantal kantelgevallen met SUV's heeft de regering in de VS besloten om maatregelen te nemen die moeten leiden tot nieuwe standaarden ter bescherming van inzittenden bij kantelgevallen. Ook heeft het Amerikaans congres het Ministerie van Vervoer (USDOT) opdracht gegeven het huidige waarderingssysteem tegen kantellen te evalueren (TRB, 2002). Aan de hand hiervan en op basis van de resultaten van de nieuwe kanteltests moeten de nieuwe standaarden worden ontwikkeld.

3.2.3. Effecten van bullbars

Hoewel er een vermoeden is dat bullbars een extra gevaar voor inzittende van de tegenpartij bij flank ongevallen (kruisend) vormen (McLean, 1994), is hiervoor geen ondersteunende onderzoek in de literatuur gevonden. Wel geven de onderzoeken van Rechnitzer (1993) en McLean aan dat er een verhoogd risico is voor hoofdletsel door de hogere bullbar die gemakkelijk de cabine van de tegenpartij kan binnendringen.

In Australië is onderzoek uitgevoerd naar het effect van bullbars op letselernst (Attewell, 2000). Uit een analyse van ongeveer 12.500

---

ongevallen met dodelijk afloop is gebleken dat de aan- of afwezigheid van een bullbar op het voertuig in ruim 40% van de ongevallen niet is geregistreerd. Hoewel dit de betrouwbaarheid van de gegevens twijfelachtig maakt, is dit een van de weinige onderzoeken dat überhaupt ingaat op de problematiek rondom bullbars. De werkelijke bijdrage van de bullbars in de uitkomst van het ongeval kan volgens de auteurs niet worden aangegeven. Andere factoren als snelheid, massa en grote van het betrokken voertuig spelen een even belangrijke rol.

Uit gegevens van ongevallen met dodelijk afloop over vijf afzonderlijke jaren bleek dat 10% van alle betrokken voertuigen een bullbar hadden, bij 36% was het onbekend en bij de rest was geen bullbar aanwezig. Verdere analyse van ongevallen met dodelijk afloop gaf aan dat de deelpopulatie met bullbars in 58% van de gevallen betrokken was bij een ongeval waarbij de voorkant van het voertuig (de bullbar) in aanraking kwam met de tegenpartij. In 64% van de ongevallen waarbij de voorkant van het voertuig met bullbars betrokken was, waren er twee voertuigen betrokken, in 19% van de gevallen is een voetganger aangereden, in 10% zijn andere kwetsbare deelnemers aangereden en in 7% is een vast voorwerp aangereden.

De ongevallenanalyse gaf aan dat met name voetgangers en ook andere kwetsbare verkeersdeelnemers een hogere risico op dodelijk afloop hebben bij ongevallen met voertuigen met bullbars dan met voertuigen zonder. Hoewel niet statistisch significant, waren er aanwijzingen dat inzittenden van de tegenpartij, vooral bij flank ongevallen een hoger risico liepen op ernstig letsel bij aanrijdingen met voertuigen met bullbars dan in een aanrijding met een normaal voertuig.

Hoewel de verwachting is dat inzittenden van voertuigen met bullbars een hoger risico lopen op ernstig letsel bij ongevallen met vaste voorwerpen, heeft het ongevallenonderzoek van Attewell (2000) dit niet kunnen aantonen. Door een te kleine steekproef en onvoldoende details in de ongevallenrapporten kon niet worden bepaald of bullbars een negatieve werking hebben op de kreukelzone of bij het ontplooiën van de airbags.

Een raming van de daadwerkelijke effecten van bullbars op letselernst bij verkeersongevallen in Australië werd ook moeilijker gemaakt door het feit dat er gedurende de periode van het onderzoek qua ontwerp en materieel verschillende soorten bullbars bij de ongevallen betrokken waren. Dit onderscheid kon niet uit de ongevallenbestanden worden achterhaald.

Purvis (1994) gaf aan dat bullbars de risico's op ernstig letsel van inzittenden van het voertuig verhogen bij frontale ongevallen doordat de bullbar een negatieve invloed heeft op de kreukelzone. Volgens Attewell zijn er geen ongevallendata of zijn er geen specifieke crash tests in de literatuur beschikbaar die deze bewering bevestigen. Wel blijkt uit oud onderzoek van FORS (1986) dat de veiligheid van inzittenden van een voertuig met een stalen bullbar hoger is dan die van inzittenden in een (zelfde soort) voertuig zonder bullbar. Wel wordt

---

aangegeven dat de uitkomst van de ernst van een ongeval afhankelijk is van veel factoren en waarvan het type bullbar en de manier van bevestiging er twee zijn (Bullen et al. 1996).

Ook wordt beweerd dat bullbars een negatief effect kunnen hebben op het openen van de airbags bij vooral lage snelheid ongevallen (Tomas (1994); Sullivan (1996); Taylor (1998)). Doordat de bullbar bij lage snelheid een deel van de energie absorbeert kan het voorkomen dat de airbag (te laat) wordt opgeblazen. Dit probleem is door de bullbar- en airbagindustrie aangepakt (Sansome (1999) en Taylor (1998)). Hoe ernstig dit probleem daadwerkelijk is en of het inmiddels is opgelost is uit de literatuur niet af te leiden.

3.3 Andere indirecte (verkeersveiligheids)effecten

Naast directe verkeersveiligheidseffecten wordt beweerd dat SUV's ook andere negatieve effecten met zich mee brengen. De koplampen van grote SUV's worden op ongeveer dezelfde hoogte gemonteerd als de zijspiegels van auto's (gemiddeld 915 tot 990 mm boven de grond). Dit kan op andere weggebruikers overkomen alsof de SUV met grootlicht rijdt. Het verblindingseffect is daarmee 10 tot 20 keer groter dan aanbevolen voor koplampen gemonteerd op reguliere hoogte (Bradsher, Society of Automotive Engineers, 1998).

Bij ongevallen met lage snelheden kan ook de hoogte van de bumpers van SUV's leiden tot aanzienlijk meer blikshade bij de tegenpartij (Figuur 2, TNO, 2004).

Figuur 2 : Schade a.g.v verschillen in bumperhoogte (BRON, TNO 2004)

De Insurance Institute for Highway Safety (IIHS, 2004) heeft lage snelheid (<16km/h) crash tests uitgevoerd met hetzelfde merk SUV en personenauto's van zes verschillende fabrikanten. In de situatie waarbij auto's tegen SUV's botsten lag de schade bij de auto's tussen \$1.800 en \$5.000 en bij de SUV's tussen \$820 en \$1.300. In situaties waarbij de SUV's tegen de auto's botsten lag de schade bij de SUV's tussen \$700 en \$2.850 en tussen de \$560 en \$3.300 bij de auto's. Uit deze kleine proef concludeerde de IIHS dat de botscompatibiliteit in termen van bumperhoogte van verschillende modellen voertuigen van hetzelfde merk in het algemeen slecht was.

Bayley et.al heeft onderzocht of voetgangers het uiterlijk van voertuigen als bedreigend ervaren of beschouwen. Op basis van dit onderzoek wordt geconcludeerd dat er twee zorgpunten waren:

---

het zichtveld van voetgangers en de fysieke eigenschappen van het voertuig (m.n. de voorkant van een voertuig). SUV's werden als het meest bedreigende voertuigtype ervaren, dit vanwege de hoge daklijn en (rechthoekige) vormgeving. Respondenten gebruikten eigenschappen van het uiterlijk van voertuigen om een mening te vormen over het rijgedrag van de bestuurder van het voertuig. Zo is men gekomen tot de conclusie dat voertuigen met een agressief uiterlijk ook bestuurd werden door agressieve bestuurders.

3.4 Verdere ontwikkelingen - bullbars

Eind jaren 90 zijn er veranderingen in het ontwerp van bullbars aangebracht (Sansome (1998) en Taylor (1999)). Onder andere is de vorm en ook het materieel waarvan de bullbars zijn gemaakt veranderd. Daarnaast is er ook een verschil aangebracht in het ontwerp van bullbars die hoofdzakelijk in stedelijke gebieden en bullbars die buitenstedelijk worden gebruikt.

Ook aan de wijze van bevestiging is aandacht besteed. In enkele gevallen (bijv. bij voertuigen met een bijna verticale voorkant) kan het gebeuren dat bij een ongeval de bullbar terug wordt gebogen en de cabine indringt met de nodige gevolgen voor de inzitten. Het wordt dus aanbevolen dat bullbars niet op dit type voertuig worden gebruikt. Daarnaast wordt aanbevolen dat de bullbar en het bevestigingssysteem als een integraal systeem worden geïnstalleerd.

3.5 Conclusies

Sinds 1988 wordt gewerkt aan de bescherming van kwetsbare verkeersdeelnemers bij aanrijdingen met motorvoertuigen. Dit heeft geleid tot aanpassing van de EuroNCAP test. Eind 2003 heeft de EC nieuwe richtlijnen (EG richtlijn 2003/102/EC) opgenomen die nu van kracht zijn op de voertuigfronten van nieuwe personenauto's en bestelauto's met een maximum massa van niet meer dan 2.500kg.

In diezelfde periode is de SUV op de markt gekomen. Uit onderzoek blijkt dat de kans op letsel voor voetgangers groter is door een ongeval met een SUV dan met een personenauto. In Amerika is het percentage doden bij een ongeval met een kleine SUV 50% groter dan bij een ongeval met een personenauto. Voor grote SUV's is de kans zelfs tweeëneenhalf maal groter.

Uit experimenten met dummy's van voetgangers bleek dat de letselafloop voor voetgangers met een auto met bullbar al bij een snelheid van 25 km/uur kon leiden tot ernstiger hoofdletsel en breuken dan een auto zonder bullbar. De letselernst kwam overeen met de letsels ten gevolge van een auto zonder bullbar met 40 km/uur.

De belangrijkste oorzaken van de letseltoename zijn de hoge wegligging, de vaak rechthoekige neus, het hogere gewicht, dit eventueel nog versterkt door de aanwezigheid van de bullbar.

Bij ongevallen tussen een LTV (light truck or van, vergelijkbaar met een SUV) en een auto is de kans op overlijden van de inzittenden van de personenauto 6 maal zo groot als voor dezelfde ongeval tussen twee personenauto's. Voor ongevallen met kruisend verkeer en waarbij de SUV de zijkant van de auto aanrijdt, is de overlijdenskans een factor 9 hoger. Bij frontale ongevallen tussen SUV en auto's, heeft de bestuurder van de auto een 4 keer hogere kans op overlijden.

Uit botsproeven door NHTSA bleek dat als alle SUV's vervangen worden door even zware personenauto's er 5% minder doden in de VS zouden vallen. Waarschijnlijk wordt dit veroorzaakt door de minder stijfheid en de hoogte van de personenauto.

Door de hoge opbouw van de SUV neemt het aantal SUV kantelongevallen eveneens toe. In 2002 heeft het Amerikaans Congres, vanwege de grote toename van doden in SUV's bij kantelongevallen, opdracht gegeven het waarderingssysteem voor kantelen te evalueren. Eveneens door de hogere opbouw zijn de koplampen van SUV's hoger gemonteerd en worden andere weggebruikers verblind.

Andere negatieve effecten van de aanwezigheid van een bullbar zijn: de kreukelzone wordt negatief beïnvloed en de airbag kan te laat afgaan. Daarnaast kan de letselernst van inzittenden van een SUV toenemen bij het naar binnendringen van de bullbar bij een ongeval

Een aanbeveling van het EEVC uit 1994 om bullbars op te nemen in de acceptatietesten van voertuigfronten is niet in de voorschriften opgenomen en eveneens niet in de EuroNCAP procedures. In 2004 heeft een debat in de EC eveneens nog niet geleid tot besluitvorming.

De (nieuwe) EG Richtlijn 2003/102/EC voor de bescherming van voetgangers en andere kwetsbare verkeersdeelnemers en zoals aangenomen door de Commissie (Beschikking 2004/90/EC van 23 december 2003) stelt eisen aan voertuigfronten. Vanaf 1 oktober 2005 mogen EG lidstaten geen type goedkeuring voor nieuwe voertuigen geven als die niet aan de eisen voldoen. Deze eisen zullen ook van toepassing zijn voor nieuwe voertuigen met bullbars.

---

4. Betrokkenheid van SUV's bij ongevallen in Nederland

Zoals eerder (hoofdstuk 2) is aangegeven worden SUV's niet als een apart voertuigtype in de gegevensbestanden van het CBS, de RDW of de AVV geregistreerd. Hierdoor is het exacte aantal SUV's geregistreerd in Nederland onbekend en bovendien maakt dit het vrijwel onmogelijk om de betrokkenheid van SUV bij verkeersongevallen te bepalen. Dit hoofdstuk probeert via ander gegevens (gewichtsklasse, voertuigleeftijd, verkoopcijfers enz.) een raming te maken van de populatie SUV's in Nederland. Daarnaast is een poging gedaan om een raming van de betrokkenheid van SUV's bij verkeersongevallen te maken.

4.1 Voertuigpopulatie

Tot eind 2004 konden SUV's in Nederland als personenauto of als bestelauto geregistreerd staan.

Sinds 1993 is het aantal personenauto's in Nederland gegroeid van 5.340.858 voertuigen tot 6.908.473 in 2004 – een groei van gemiddeld 2,4% per jaar. Bestelauto's daarentegen zijn toegenomen van 468 689 tot 866.865 over dezelfde periode – een groei van gemiddeld 5,8% per jaar.

De verdeling van deze voertuigen over de verschillende gewichtsklasse wordt in Tabel 4 weergegeven (Bron CBS, 2004).

Tabel 4: Verdeling personen- en bestelauto naar gewicht: 2004 (Bron : CBS)

Voertuig	Gewichtsklasse (kg)						Nvt
	<450	451-950	951-1450	1451-1950	1951-2451	>2451	
Auto	<450	451-950	951-1450	1451-1950	1951-2451	>2451	Nvt
Aantal auto	1.800	2.450.921	3.986.336	417.376	42.291	9.747	Nvt
(%)	0,03	35,5	57,7	6,0	0,6	0,14	
Bestel	<500	501-999	1000-1499	1500-1999	2000-2499	2500-2999	3000-3500
Aantal best.	149	61.315	316.359	412.255	51.175	19.966	5.568
(%)	0,02	7,1	36,5	47,6	5,9	2,3	0,64

Zoals verwacht wegen de meeste auto's minder dan 1.450 kilogram terwijl de meeste bestelauto's minder dan 2.000 kilogram wegen.

Aan de hand van gegevens van TNO (TNO, 2004) is het gemiddelde gewicht van SUV's verkocht in 2003 en 2004 berekend op 1.680 kilogram (n=28.644; s=340 in een range van 1.000 tot 3.384kg). Indien SUV's als auto's zijn geregistreerd dan zijn zij grotendeels ingedeeld bij de zwaardere klasse auto (1451 – 1950kg). Als ze als bestelauto zijn geregistreerd dan zijn ze grotendeels ingedeeld bij de gemiddelde gewichtsklasse bestelauto (1.500 – 1.999kg).

De cijfers van TNO geven aan dat er over de periode 1998 tot en met 2004 100.841 SUV's in Nederland zijn verkocht. Volgens het CBS zijn er circa 35.000 terreinwagens (oftewel SUV's) geregistreerd in Nederland.

Gezien het feit dat de gemiddelde leeftijd van voertuigen in Nederland hoger is dan 5 jaar lijkt het realistischer dat het aantal SUV's hoger is dan 35.000 en waarschijnlijk dichterbij 120.000 voertuigen. Over de verdeling over de populatie bedrijfswagens versus personenauto's zijn geen gegevens bekend. Veronderstel dat 50% van de SUV's als bedrijfsauto en 50% als personenauto zijn geregistreerd dan betekent het dat circa 7% van alle bestelauto's SUV's zijn en 0,9% van alle personenauto's ook SUV's zijn. Tot eind 2004 was de trend in beide populaties toenemend. Met de wijzigingen in de toepassing van het grijs kenteken wordt verwacht dat het aantal SUV's in de deelpopulatie bestelbussen zal afnemen. De verwachting is dat de stijgende trend in het aantal verkochte SUV's (gemiddeld 11% per jaar over 1999-2004, TNO, 2004) in de toekomst zich zal voortzetten. Onder het huidige systeem betekent dit wel dat alle nieuwe SUV's als personenauto zullen worden geregistreerd waardoor het aandeel SUV's in de deelpopulatie personenauto's in de komende 5 jaar kan toenemen tot ongeveer 3%.

4.2 Verkeersongevallen

Zoals eerder opgemerkt maakt het Verkeersongevallenregistratie (VOR) systeem geen onderscheid naar de betrokkenheid van SUV's bij ongevallen. SUV's worden in het systeem als personenauto, bestelauto of vrachtwagen geregistreerd. TNO (TNO, 2004) heeft een koppeling gemaakt tussen het VOR en het kentekenregistratiesysteem en heeft op deze manier een analyse gemaakt van SUV betrokkenheid bij verkeersongevallen in de periode januari 2001 tot en met augustus 2002. Aan de hand van 650 ongevallen waarbij SUV's betrokken waren en 44.559 ongevallen waarbij personenauto's betrokken waren bleek:

- Dat meer mannen betrokken zijn bij ongevallen. 76% van de SUV bestuurders waren mannen en 68% van de auto bestuurders waren mannen.
- SUV voertuigen waren meer betrokken bij ongevallen op 80km/u wegen. Dit is op zich niet vreemd want de meeste ongevallen vallen op deze wegen.
- De meeste SUV ongevallen vallen buiten de bebouwde kom.
- Inzittenden van SUV hebben minder kans op ernstig letsel of om om te komen bij een ongeval dan inzittenden van auto's.
- Inzittenden van de tegenpartij hebben een grotere kans op ernstig letsel of op een fatale afloop bij ongevallen met SUV's dan bij ongevallen met andere auto's.

Naast de analyse van VOR gegevens voert TNO ook in-depth (accident investigation and reconstruction) onderzoek uit naar ongevallen. De database bevat gegevens van 32 ongevallen waarbij

---

een SUV betrokken was. Helaas was dit aantal te klein om, gegeven alle variabelen, een analyse uit te voeren die tot betrouwbare uitkomsten leidt.

Aan de hand van de ongevallen analyse maakt het TNO onderzoek een aantal aanbevelingen. De meest significante zijn:

- De constructie van de SUV chassis dient aangepast te worden om de invloed van een ongeval met een kwetsbaardere auto te beperken.
- Bullbars dienen geen doel in Nederland en wetgeving dient hun gebruik te beperken/verbieden. In ieder geval moet aandacht worden besteed aan het ontwerp en aan het materiaal van de bullbars.
- De hoogte van bumpers van SUV's moet worden verlaagd.

4.3 Ongevallen naar voertuiggewicht

Omdat SUV's niet als een aparte voertuigtype wordt geregistreerd, is een analyse aan de hand van voertuig gewicht gemaakt. RWS-AVV heeft een koppeling gemaakt met de bestanden van de RDW waarbij een kenteken gekoppeld kan worden met het merk en model voertuig, inrichtingscode en het gewicht. Hoewel de SUV niet apart wordt afgedekt door de RDW inrichtingscodes, worden terreinwagens en autocars (MPV) wel apart geregistreerd (Zie Bijlage A voor details).

Bij de selectie is gekozen voor een gewichtsgrens van 1200 kilogram waarbij alle (terreinwagen/autocar) voertuigen onder de 1200kg als licht beschouwd worden en de daarboven als zwaar. Hoewel dit niet alle SUV's bevat geeft het wel een goed beeld van de omvang en de ernst van ongevallen tussen hogere en/of zwaardere voertuigen met personenauto's en andere verkeersdeelnemers. De resultaten kunnen dus ook worden gezien als indicatief voor ongevallen waarbij SUV betrokken (zullen) zijn.

De gegevens in de eerste twee groepen van Tabel 5 bevat alle ongevallen waarbij de primaire botser een terreinwagen of een autocar is. De laatste groep bevat alle ongevallen waarbij de primaire botser een personenauto is.

Het eerste dat opvalt is dat bij circa 60% van de ongevallen waarbij terreinwagen/autocar betrokken is ook een personenauto betrokken is. In 10% van de gevallen is sprake van een letsel ongeval. Gewichtsklasse heeft nauwelijks een invloed op deze verdelingen. Ongevallen tussen terreinwagens en personenauto's veroorzaken ongeveer 40% van alle letsel ongevallen waarbij terreinwagens/autocars als primaire botspartner betrokken zijn.

Bij personenauto's gebeuren de meeste ongevallen (43%) met dodelijk afloop onder de categorie enkelvoudig (eenzijdig plus ongevallen met vast voorwerp enz.). Bij ongeveer 14% van alle personenauto-

ongevallen zijn alleen auto's betrokken. In 11% van deze is sprake van letselongevallen (9% van alle letselongevallen met auto's)

Tabel 5: Ongevallen en slachtoffers naar gewicht (Totaal 2002 + 2003, Bron AVV, BI)

Voertuigtype		Ongevallen (2002+2003)					Slachtoffer (2002+2003)		
		Totaal	Dod.	ZGW	Lets.	UMS	Doden	ZGW	Overig
mog. suv<1200kg	mog. suv<1200kg	2	0	0	0	2	0	0	0
	mog. suv>1200kg	33	0	0	0	33	0	0	0
	Personenauto	1095	1	25	78	991	2	35	132
	Vrachtauto	89	2	2	6	79	2	2	14
	Bestelauto	163	0	4	10	149	0	4	14
	Motoren	28	0	3	9	16	0	3	9
	brom/snor	104	1	8	22	73	1	8	25
	Fiets	113	1	10	47	57	1	10	49
	Voetganger	12	0	3	8	1	0	3	8
	Enkelvoudig	146	0	6	13	127	0	8	16
	Totaal	1737	5	61	193	1528	6	73	247
mog. suv>1200kg	mog. suv>1200kg	119	0	4	5	110	0	6	8
	Personenauto	6308	14	140	450	5704	20	213	697
	Vrachtauto	527	2	11	32	482	2	23	44
	Bestelauto	1074	0	20	70	984	0	21	107
	Motoren	143	2	23	39	79	2	25	41
	brom/snor	590	0	63	174	353	0	63	201
	Fiets	526	4	59	202	261	4	59	213
	Voetganger	100	3	26	51	20	3	26	58
	Enkelvoudig	1013	4	38	60	911	4	58	109
	Totaal	10400	29	384	1083	8904	35	494	1478
personenauto(alle)	Pers.auto<1200kg	20061	35	546	1662	17818	46	765	2502
	Pers.auto>1200kg	11160	17	284	861	9998	23	391	1327
	Vrachtauto	13064	120	493	966	7796	140	635	1395
	Bestelauto	34030	58	796	2386	30790	70	1060	3491
	Motoren	5103	75	694	1304	3030	78	745	1510
	brom/snor	21510	67	1916	5715	13812	68	2015	6487
	Fiets	18596	156	2467	6883	9450	157	25231	7355
	Voetganger	2856	86	801	1401	568	89	829	1526
	Enkelvoudig	90119	466	27301	3981	82942	530	3412	5243
	Totaal	216859	1080	10727	25159	179893	1201	12375	30836

De bovenstaande resultaten geven verdere ondersteuning aan het vermoede dat ook in Nederland terreinwagens/autocars a.g.v hun grotere massa en hoogte een grotere kans hebben om letsel te veroorzaken bij ongevallen.

4.4 Conclusies

Uit Nederlands verkeersongevallen onderzoek bleek eveneens dat de inzittenden van een SUV minder kans op letsel of dodelijk letsel hebben dan de inzittenden van een personenauto. Voor inzittenden van personenauto's is de ernst bij een ongeval met een SUV groter dan bij een ongeval tussen personenauto's. Deze conclusie bleek eveneens bij ongevallen waarbij terreinwagens of autocars betrokken waren. De oorzaak hiervan wordt verklaard door de grotere massa en hoogte van de botspartner.

---

5. Conclusies

Op basis van internationaal en Nationaal onderzoek kan het volgende worden vastgesteld:

De penetratie van SUV's en het gebruik van bullbars in Nederland nemen steeds meer toe. Uit de diverse studies blijkt dat door het gewicht, maar belangrijker nog door de neusvorm en de hoogte van de SUV's bij ongevallen met deze voertuigen ernstigere letsels optreden. Zo is bij ongevallen tussen SUV's en personenauto's de kans dat iemand overlijdt zesmaal groter dan bij ongevallen tussen personenauto's. Door de aanwezigheid van bullbars neemt de kans op ernstiger letsel nog meer toe. Opvallend is dat de kans op dodelijke afloop met SUV's groter is bij ongevallen waarbij de SUV van rechts of links in de zijkant van de auto botst.

Door de hogere ligging, het hogere gewicht en de vorm van de voorkant van de SUV en het toenemende aantal SUV's voldoet deze ontwikkeling niet aan het Nederlandse beleid inzake een permanente verbetering van de verkeersveiligheid. De penetratie van SUV's en de ontwikkeling van nog meer rigide SUV's gaat gestaag door.

De huidige constructie van de SUV chassis is bepalend voor de ernst van ongevallen met andere auto's. Uniforme richtlijnen inzake de constructie van de chassis zal de botscompatibiliteit vergroten. Dit geldt ook voor de hoogte van bumpers.

Overleg met de producenten van SUV's is dan ook op internationaal niveau dringend gewenst om de botscompatibiliteit tussen voertuigen en de risico's voor kwetsbare verkeersdeelnemers te verbeteren. Uit de diverse onderzoeken is het duidelijk dat er een behoefte is om eisen op te stellen voor de botscompatibiliteit van de verschillende voertuigsoorten. Dergelijk onderzoek wordt thans uitgevoerd.

Bullbars kunnen ook voor de inzittenden van de auto met bullbar een hoger risico opleveren doordat de bullbar naar binnen kan slaan en doordat de airbag te laat af kan gaan.

In de EU is lang gesproken over een verbod op bullbars. Tot een algeheel verbod heeft dit niet geleid, maar wel is onlangs overeenstemming bereikt over een nieuwe richtlijn met toelatingseisen voor auto's tot 3,5 ton met bullbars en aan bullbars voor montage achteraf. Eind 2003 heeft de EC reeds eisen ter bescherming van voetgangers (EG richtlijn 2003/102/EC) gepubliceerd die van toepassing zijn op de voertuigfronten van nieuwe auto's tot 2,5 ton. Vanaf oktober 2005 zullen bij de typekeuring van deze auto's de eisen van deze richtlijn worden toegepast. De richtlijn gaat gepaard met een toezegging door de automobieliindustrie dat geen voertuigen met starre bullbars meer worden geleverd.

Literatuurlijst

- 1 Anderson, R en McLean, A.J. *Crashworthiness research at the NHMRC Road Accident Research Unit – Staysafe 44*. Parliament of NSW Joint Standing Committee on road safety, New South Wales, Australia, 1998.
- 2 Attewell, R en Glase, K. *Bull bars and road trauma*. Australian Transport Safety Bureau Report CR 200, ATSB, Civic Square, Australian Capital Territories, December 2000.
- 3 Australian Transport Safety Bureau. *Analysis of fatal crashes*. ATSB Report CR81, ATSB, Civic Square, Australian Capital Territories, 1999.
- 4 Autotrader. *Autonieuws – Ford Synus Concept*. Autotrader, 7 januari 2005 (www.autonieuws.autotrader.nl)
- 5 Bayley, M; Curtis, B; Lupton, K en Wright, C.C. *Are cars visually threatening to pedestrians?* Transport Management Research Centre, Middlesex University Business School, London, 2004.
- 6 Bradsher, K. *Larger vehicles are hampering visibility*. New York Times, New York, USA, November 22, 1998.
- 7 Bullen, F; Thambiratnam, D en Bujega, M. *Integration of bull bars as impact attenuation devices with air bags*. International technical conference of the enhanced safety of vehicles, 15th 1996 Report DOTHS 808 465, NHTSA, Washington, USA, 1996.
- 8 Chiam, H. K. and Toma, J. A. *Investigation of the effect of bull bars on vehicle-pedestrians collision dynamics*. In Attewell, R en Glase, K. Office of road safety CR13, Department of Transport, Australia, 1980.
- 9 Davis, S. C. en Truett, L. F. *An analysis of the impact of sports utility vehicles in the United States*. Oak Ridge National Laboratory, Oak Ridge, Tennessee, VSA, 2001.
- 10 Department of Transport. *Bull bars : Consultation Paper. Options for National action*. Department of roads and vehicles, Department of Transport, London, UK, 1997
- 11 Detroit News. *New SUV safety rules test automakers*. Autos Insider, Detroit News, Detroit, USA, May 25, 2003.
- 12 Duyvendak, W. *Stop de P.C. Hooftractor*. Tweede Kamerfractie GroenLinks, oktober 2004.
- 13 Edwards, R. *4x4s more than twice as deadly for pedestrians – rise in off-road vehicles causes concern as researcher reveals their design results in higher risk of fatalities, especially among children*. Sunday Herald, Glasgow, UK, 14 december 2003.
- 14 European Experimental Vehicles Committee (EEVC). *EEVC Working Group 10 report – Proposals for methods to evaluate pedestrian protection for passenger cars*. EEVC WG 10 report, November 1994.

-
- 15 Federal Office of Road Safety. *Frontal impact on forward control vehicles*. In Attewell, R en Glase, K. Australia, 1986
- 16 Higgins, T. *Why do motorists fit bull bars*. In Griffiths, M.J & Jones C.J. Bull bar safety: Workshop proceedings, Road Safety Bureau, Roads and Traffic Authority, NSW Australia, may 1994
- 17 Hoogvelt, R.B.J; Vries, de Y.W.R.; Margarites, E; Tillaart, van den E; Burgwall, van de H. C. en Willemsen E. *Impact of Sports Utility Vehicles on traffic safety and the environment in the Netherlands*. TNO report 04.OR.SA.065.1/RH, TNO Automotive, Netherlands Organisation for Applied Scientific Research, TNO, Delft, November 2004.
- 18 Insurance Institute for Highway Safety. *Huge costs of mismatched bumpers*. IIHS News release, 13 september 2004 (www.iihs.org)
- 19 Kampen, van L.T.B. *Het ledig gewicht van motorvoertuigen – Ontwikkelingen sinds 1985*. SWOV rapport R-2003-35, SWOV, Leidschendam, 2003.
- 20 Lefler, D. E en Gabler, H. C. *The fatality and injury risk of light truck impacts with pedestrians in the United States*. Accident Analyses and Prevention 36 (2004), pp 295 – 304, 2003
- 21 Lombardo, L. V and Brewer, H. K. *Overview of SUV's and safety – Presentation to NHTSA*. CIREN, NHTSA, Ann Arbor, Michigan, USA, September 6, 2001.
- 22 Marks, P. *SUV's double pedestrians 'risk of death*. The New Scientist, 12 december 2003 (www.newscientist.com/news/news.jsp?id=ns99994462)
- 23 McLean, A. J. *Head injury, mechanism and mitigation*. In Attewell, R en Glase, K. Proceedings of a workshop on bull bar safety, Road Safety Bureau, Roads and Traffic Authority NSW, Sydney, Australia, May 1994.
- 24 National Highway Traffic Safety Administration (NHTSA). *Overview of vehicle compatibility/LTV issues*. NHTSA, Washington, USA, februari 1998.
- 25 National Highway Traffic Safety Administration (NHTSA). *Initiatives to address vehicle compatibility*. NHTSA, Washington, USA, juni2003.
- 26 National Research Council (U.S). Committee for the study of a motor vehicle rollover rating system. *The National Highways Traffic Safety Administration's rating system for rollover resistance – an assessment.*, TRB Special report 265, Transportation Research Board, Washington, USA, 2002.
- 27 Page, G; Hird, T en Tomas, J. *Safety of vehicle structures*. In Attewell, R en Glase, K. The SAE-Australasia, 1984.
- 28 Paine, M. P en Coxon, C. G. *Assessment of pedestrian protection afforded by vehicles in Australia*. Paper presented at Impact Biomechanics and neck injuries, Institution of Engineers, Sydney, Australia, maart 2000.
- 29 Polk Company. *Do current truck sales predict the death of the car*. The Polk Company, September 1999.
-

-
- 30 Purvis, N. *An assessor's experience with bull bars*. In Attewell, R en Glase, K. Proceedings of a workshop on bull bar safety, Road Safety Bureau, Roads and Traffic Authority NSW, Sydney, Australia, May 1994.
- 31 Rechnitzer, G. *Truck involved crash study: Fatal and injury crashes of cars and other road users with the front endsides of heavy vehicles*. Victoria Road Safety Division Report 35, Vicroads, Victoria, Australia, 1993.
- 32 Sansome, A. *Air bag compatible (and pedestrian friendly) vehicle frontal protection bars*. In Attewell, R en Glase, K. SAE Australasia, March 1999.
- 33 Sullivan, J. L. *Bull bar design for air bag equipped vehicles*. International technical conference of the enhanced safety of vehicles, 15th 1996 Report DOTHS 808 465, NHTSA, Washington, USA, 1996.
- 34 Taylor, L. R. *Developments in frontal protection bars*. In Attewell, R en Glase, K. Parliament of New South Wales Joint Standing Committee on Road Safety, Staysafe 44, NSW, Australia, 1998.
- 35 Varian, H. R. *The true costs of S.U.V.'s*. Economic Scene, The New York Times, New York, USA, 18 December 2003.
- 36 Volkskrant. *Monstertruck voor wie van tankstations houdt*. Volkskrant, 3 februari 2005.
- 37 www.accidentreconstruction.com/news/jan03/011503a.asp
- 38 www.euroncap.com
- 39 www.safecarguide.com/exp/safety/safety.htm
- 40 www.suv.org
- 41 Zellmer, H en Otte, D. *Injury risk of vulnerable road users in case of accidents with crash bar equipped off-road vehicles*. International IRCOBI conferences on the biomechanics of impact, 1995

Bijlage A Massa en spoorbreedte terreinwagens/SUV's, MPVs en vans (Bron AVV, BI)

---

merk	type	Gewicht leeg voertuig (kg)	Spoor-Breedte (m)
BMW	X REIHE; X3 3.0I AUT.	1665	152
BUSINESS	2002	2640	170
CHEVROLET	1500 TAHOE 4 WD	2429	162
CHEVROLET	4-DOOR BLAZER; 4.3 AUT.	1877	145
CHEVROLET	ASTRO EXTENDED VAN E2	1890	165
CHEVROLET	CHEVROLET 2500 VAN	3160	173
CHEVROLET	CHEVROLET TRANS SPORT; 3.4 - V6 (LA1)	1853	156
CHEVROLET	CHEVROLET TRANS SPORT; 3.4 AUT	1809	156
CHEVROLET	CHEVROLET TRANS SPORT; 3.4 AUTOMATIC	1853	156
CHEVROLET	CHEVY VAN	2370	169
CHEVROLET	CHEVY VAN 20 STARCRAFT	2450	175
CHEVROLET	CHEVY VAN 20 WINNEBAGO	2376	175
CHEVROLET	GENERAL MOT-GMC (USA)	2892	176
CHEVROLET	LUMINA APV U9	1710	150
CHEVROLET	SUBURBAN	2374	171
CHEVROLET	SUBURBAN 2 WD	2308	162
CHEVROLET	T10506 4-DOOR BLAZER; 4.3	1815	145
CHEVROLET	T10506 4-DOOR BLAZER; 4.3T AUT	1815	145
CHEVROLET	T10506 4-DOOR BLAZER; 4.3T AUT 4WD	1815	145
CHEVROLET	T10506 4-DOOR BLAZER; 4.3T AUT.	1815	145
CHEVROLET	T15506-TRAILBLAZER-4WD 4-DOOR UTILITY	2109	160
CHEVROLET	TAHOE 4 DOOR; 5.3-V8 (LM7) AUTOMATIC	2387	165
CHEVROLET	TAHOE 4 DOOR; LM7 AUT	2319	165
CHRYSLER	DODGE CARAVAN	1750	159
CHRYSLER	GRAND VOYAGER; 2.4I	1799	160
CHRYSLER	GRAND VOYAGER; 2.4I 5-SPEED	1804	160
CHRYSLER	GRAND VOYAGER; 2.4I AUT.	1819	160
CHRYSLER	GRAND VOYAGER; 2.4I SE	1804	160
CHRYSLER	GRAND VOYAGER; 2.5 TD	1845	160
CHRYSLER	GRAND VOYAGER; 2.5 TD SE	1845	160
CHRYSLER	GRAND VOYAGER; 3.3I	1914	160
CHRYSLER	GRAND VOYAGER; 3.3I RHD	1850	160
CHRYSLER	GRAND VOYAGER; 3.3I SE	1854	160
CHRYSLER	GRAND VOYAGER; 3.8I AWD	1995	160
CHRYSLER	TOWN & COUNTRY	1760	160
CHRYSLER	TOWN COUNTRY	1835	160
CHRYSLER	VOYAGER	1840	159
CHRYSLER	VOYAGER 2.4I 5-SPEED	1805	163
CHRYSLER	VOYAGER LXI	1910	160
CHRYSLER	VOYAGER; 2.4I	1739	160
CHRYSLER	VOYAGER; 2.4I 5-SPEED	1754	160
CHRYSLER	VOYAGER; 2.4I AUT.	1774	160
CHRYSLER	VOYAGER; 2.5 TD	1785	160
CHRYSLER	VOYAGER; 3.3I	1864	160

CHRYSLER	VOYAGER; 3.8I AWD	1925	160
CITROEN	BERLINGO; 1.8I MULTISPACE	1189	142
CITROEN	BERLINGO; 5 PLAATSEN 1.9D	1166	142
CITROEN	BERLINGO; MULTISPACE 1.9D	1166	142
CITROEN	C8; 2.0 16V (7PL)	1587	157
CITROEN	C8; 2.0HDI (7PL)	1685	157
CITROEN	C8; 2.2 16V (7PL)	1760	157
CITROEN	C8; 2.2HDI (7PL)	1725	157
CITROEN	CITROEN JUMPER; 29C 2.8HDI COMBI CLUB	2055	172
CITROEN	CITROEN JUMPER; 33MH 2.8HDI COMBI CLU	2195	172
CITROEN	EVASION 1.9 DTURBO	1550	153
CITROEN	EVASION 1.9D TURBO SX	1533	153
CITROEN	EVASION 1.9D TURBO X	1533	153
CITROEN	EVASION 2.0I	1478	153
CITROEN	EVASION 2.0I SX	1478	153
CITROEN	EVASION 2.0I TURBO CT SX	1543	153
CITROEN	EVASION 2.0I X	1520	153
CITROEN	EVASION TURBO CT	1543	153
CITROEN	EVASION TURBO CT VSX	1543	153
CITROEN	EVASION; 2.0 16V HDI	1570	153
CITROEN	EVASION; 2.0 HDI 80KW	1570	153
CITROEN	EVASION; 2.0I 16V	1500	153
CITROEN	EVASION; 2.0I 16V AUT.	1525	153
CITROEN	EVASION; 5 PL. 1.8I	1420	153
CITROEN	EVASION; 5/8 PL. 1.9 TD	1540	153
CITROEN	EVASION; 5/8 PL. 2.0I	1485	153
CITROEN	EVASION; 5/8 PL. 2.0I TURBO CT	1550	153
CITROEN	EVASION; 5/8PL. 2.0 HDI	1570	153
CITROEN	JUMPER 27 CS	1780	
CITROEN	JUMPER 27C 1.9TD CLUB	1835	172
CITROEN	JUMPER 27C 2.0I	1825	
CITROEN	JUMPER 27C 2.5TD	1895	172
CITROEN	JUMPER 27C 2.5TD CLUB	1895	172
CITROEN	JUMPER 27CH 2.0I	1820	172
CITROEN	JUMPER; 27C 1.9 TD COMBI CLUB	1850	172
CITROEN	JUMPER; 27C 1.9TD COMBI CLUB	1850	172
CITROEN	JUMPER; 27C 2.0I COMBI CLUB	1790	172
CITROEN	JUMPER; 27C 2.5 D COMBI CLUB	1920	172
CITROEN	JUMPER; 27C 2.5TDI COMBI CLUB	1910	172
CITROEN	JUMPER; 27C 2.8HDI COMBI CLUB	1945	172
CITROEN	JUMPER; 31M 2.5D COMBI CONFORT	2210	172
CITROEN	JUMPER; 31M 2.5TDI COMBI CONFORT	1860	172
CITROEN	JUMPER; 31MH 2.0I COMBI COMFORT	1960	172
CITROEN	JUMPY 1.9DT COMBI CAR	1494	153
CITROEN	JUMPY; 1.9 D 9PL.	1455	154
CITROEN	JUMPY; 2.0 HDI 9PL. 69KW	1540	154
CITROEN	JUMPY; 2.0 HDI 9PL. 80KW	1540	154
CITROEN	JUMPY; COMBI COMFORT 5 PL. 1.6I	1400	154
CITROEN	JUMPY; COMBI COMFORT 8 PL. 1.6I	1401	154
CITROEN	JUMPY; COMBI COMFORT 9 PL. 1.9TD	1495	154
DAF	VS 428 EN 2.90	1910	172

DAIHATSU	FEROZA RESINTOP	1280	134
DAIHATSU	FEROZA RESINTOP EL II INJ	1330	
DAIHATSU	GRAN MOVE	1006	139
DAIHATSU	GRAN MOVE; AUTOMAAT	1036	139
DAIMLERCHRYSLER AG	TOWN EN COUNTRY	1960	159
DODGE	CARAVAN	1710	160
DODGE	CARAVAN SE	1800	159
DODGE	DODGE RAM 250	1980	
DODGE	GRAND CARAVAN 3.3 SE	1910	161
DODGE	GRAND CARAVAN SPORT	1840	160
DODGE	RAM 2.5 TD	1680	152
FIAT	600 D MULTIPLA	744	123
FIAT	DUCATO 14 2.5 D	2300	172
FIAT	DUCATO 18 LH 2.8 JTD	2720	172
FIAT	DUCATO 280/EH 251 B	1580	168
FIAT	DUCATO COMBINATO	1672	168
FIAT	DUCATO COMBINATO 2.0	1727	172
FIAT	DUCATO COMBINATO 2.5 D	1872	172
FIAT	DUCATO MAXI 2.8 JTD	2760	172
FIAT	DUCATO PANORAMA 1.9 TD	1820	172
FIAT	DUCATO PANORAMA 2.5 TDI	1895	172
FIAT	DUCATO SUPERCOMBI	1672	168
FIAT	FIAT DOBLO; 1.2	1195	150
FIAT	FIAT DOBLO; 1.6	1270	150
FIAT	FIAT DOBLO; 1.6 CNG	1250	150
FIAT	FIAT DOBLO; 1.9 D	1265	150
FIAT	FIAT DOBLO; 1.9 JTD	1295	150
FIAT	FIAT DUCATO; 11 K 2.3 JTD	2030	172
FIAT	FIAT DUCATO; 11 K 2.8 JTD	2055	172
FIAT	FIAT DUCATO; 11 K 2.8 JTD AUT.	2055	172
FIAT	FIAT DUCATO; 2.8 JTD	2085	172
FIAT	FIAT DUCATO; COMBINATO 2.0	1740	172
FIAT	FIAT DUCATO; COMBINATO 2.8 JTD	1990	172
FIAT	FIAT DUCATO; COMBINATO 2.8 TD	1895	172
FIAT	FIAT DUCATO; COMBINATO 2.8D	2240	172
FIAT	FIAT DUCATO; PANORAMA 2.8 JTD	1945	172
FIAT	FIAT DUCATO; PANORAMA 2.8 TD	2140	172
FIAT	FIAT DUCATO; PANORAMA 2.8D	2055	172
FIAT	FIAT SCUDO; COMBINATO 1.6	1405	154
FIAT	FIAT SCUDO; COMBINATO 2.0 JTD 16V	1536	154
FIAT	FIAT SCUDO; COMBINATO D	1455	154
FIAT	FIAT SCUDO; COMBINATO TD	1495	154
FIAT	FIAT ULYSSE; 1.8	1420	153
FIAT	FIAT ULYSSE; 1.9 TD	1540	153
FIAT	FIAT ULYSSE; 2.0	1541	153
FIAT	FIAT ULYSSE; 2.0 16V	1591	157
FIAT	FIAT ULYSSE; 2.0 JTD	1636	157
FIAT	SCUDO COMBINATO D	1450	154
FIAT	SCUDO COMBINATO TD	1494	154
FIAT	ULYSSE	1514	153
FIAT	ULYSSE 1.8	1420	153

FIAT	ULYSSE 2.0 TURBO	1543	153
FIAT	ULYSSE TD	1533	153
FIAT	ULYSSE TD 2.1	1578	153
FORD	AEROSTAR XLT K6	1640	156
FORD	AEROSTAR XLT U9	1640	156
FORD	EBS	1820	170
FORD	EXPEDITION	2580	169
FORD	EXPLORER	2083	149
FORD	EXPLORER V8	2030	155
FORD	FORD MAVERICK; 2.4I	1735	146
FORD	FORD MAVERICK; 2.7TD	1850	146
FORD	GALAXY; 1.9 TD-66 KW	1566	153
FORD	GALAXY; 1.9 TD-81 KW	1566	153
FORD	GALAXY; 1.9 TD-81 KW-A	1596	153
FORD	GALAXY; 1.9 TDI 66 KW	1583	153
FORD	GALAXY; 1.9 TDI 85 KW	1616	153
FORD	GALAXY; 1.9TD	1656	153
FORD	GALAXY; 1.9TD 66 KW	1656	153
FORD	GALAXY; 1.9TD GHIA	1671	151
FORD	GALAXY; 1.9TD GLX	1695	151
FORD	GALAXY; 1.9TD-66KW	1576	153
FORD	GALAXY; 1.9TD-81KW	1576	153
FORD	GALAXY; 1.9TD-81KW-A	1606	153
FORD	GALAXY; 1.9TDI	1656	153
FORD	GALAXY; 1.9TDI 81 KW	1638	153
FORD	GALAXY; 1.9TDI A	1686	153
FORD	GALAXY; 1.9TDI A 81 KW	1686	153
FORD	GALAXY; 2.0I	1696	153
FORD	GALAXY; 2.0I - 8V	1625	153
FORD	GALAXY; 2.0I CLX	1660	151
FORD	GALAXY; 2.0I GHIA	1675	151
FORD	GALAXY; 2.0I GLX	1706	151
FORD	GALAXY; 2.0I-8V	1606	153
FORD	GALAXY; 2.3I	1703	153
FORD	GALAXY; 2.3I - 16V	1653	153
FORD	GALAXY; 2.3I A	1736	153
FORD	GALAXY; 2.3I A GHIA	1712	151
FORD	GALAXY; 2.3I A GLX	1712	151
FORD	GALAXY; 2.3I DOHC-16V	1599	153
FORD	GALAXY; 2.3I GHIA	1675	151
FORD	GALAXY; 2.3I GLX	1678	151
FORD	GALAXY; 2.3I-16V	1581	153
FORD	GALAXY; 2.3I-16V-A	1656	153
FORD	GALAXY; 2.8I	1684	153
FORD	GALAXY; 2.8I 150 KW	1633	153
FORD	GALAXY; 2.8I A	1732	153
FORD	GALAXY; 2.8I GHIA	1745	151
FORD	GALAXY; 2.8I GLX	1700	151
FORD	GALAXY; 2.8I-12V-A	1642	153
FORD	TOURNEO 100D BUS	1707	170
FORD	TRANSIT 100 9-SEATER	1515	168

FORD	TRANSIT 100 BUS 2.5TD KAT	1805	170
FORD	TRANSIT 100 KOMBI	1734	170
FORD	TRANSIT 100 M. RUITEN	1680	
FORD	TRANSIT 100D 9-SEATER	1617	168
FORD	TRANSIT 100D KOMBI	1725	170
FORD	TRANSIT 100D-9 SEATER	1537	168
FORD	TRANSIT 100L KOMBI	1750	170
FORD	TRANSIT 100L-D KOMBI	2040	170
FORD	TRANSIT 300L FD 100 MR 4.23	2360	173
FORD	TRANSIT 300M FD 100 MR 4.23	2160	173
FORD	TRANSIT 80 KOMBI	1540	170
FORD	TRANSIT 80D	2040	
FORD	TRANSIT 80D KOMBI	1680	170
FORD	TRANSIT FT 100	1755	170
FORD	TRANSIT FT 100; 2.0I - NSF	1571	170
FORD	TRANSIT FT 100; 2.5D - 4FB	1730	170
FORD	TRANSIT FT 100; 2.5D - 4HB	1649	170
FORD	TRANSIT FT 100; 2.5D - 4HC	1647	170
FORD	TRANSIT FT 100; 2.5DT - 4GE	1675	170
FORD	TRANSIT FT 100L	2097	170
FORD	TRANSIT FT 150L	2400	170
FORD	TRANSIT FT 80; 2.0I - NSF	1608	170
FORD	TRANSIT FT 80; 2.5D	1628	170
FORD	TRANSIT FT 80; 2.5D - 4FB	1628	170
FORD	TRANSIT FT 80; 2.5D - 4HB	1626	170
FORD	TRANSIT TRADER BUS	1820	170
FORD	TRANSIT/TOURNEO; 2.0D - 55.2 KW	1900	175
FORD	TRANSIT/TOURNEO; 2.0D - 62.5 KW	1711	175
FORD	TRANSIT/TOURNEO; 2.0D - 73.6 KW	1702	175
FORD	TRANSIT/TOURNEO; 2.3I - 107 KW	1682	174
FORD	TRANSIT/TOURNEO; 2.4D - 66.2 KW	1718	174
FORD	TRANSIT/TOURNEO; 300 M 2.3I- 107 KW	2080	174
FORD	TRANSIT/TOURNEO; 330 L	2620	174
FORD	TRANSIT/TOURNEO; 330 L 2.4D- 66,2 KW	2500	175
FORD	TRANSIT/TOURNEO; 330 M	1802	174
FORD	TRANSIT/TOURNEO; TRANSIT TOURNEO F3FA	2920	175
FORD	TRANSIT; 1.5L 88KW D SH 4,63	2290	174
FORD	TRANSIT; 1.5M 55KW D SH 4,63	1855	174
FORD	WINDSTAR	1889	164
FORD	WINDSTAR GL	1810	163
G.M.C.	YUKON	2590	166
GALLOPER	GALLOPER; 2.5TCI-LWB	1720	144
GALLOPER	GALLOPER; 2.5TCI-LWB A/T	1720	144
GALLOPER	GALLOPER; 2.5TCI-SWB	1720	146
GALLOPER	GALLOPER; 2.5TC-LWB	1625	144
HONDA	HONDA CR-V	1408	154
HONDA	SHUTTLE	1521	153
HONDA	SHUTTLE; 2.2I 6 ZITS	1465	153
HONDA	SHUTTLE; 2.2I 7 ZITS	1521	153
HYUNDAI	GALLOPER	1720	140
HYUNDAI	H-1	1982	157

HYUNDAI	H-1; H 200	1847	157
HYUNDAI	H-1; H200-9	1847	157
HYUNDAI	H-1; H200-9 SEATER 2.5TD	1940	157
HYUNDAI	H-1; SATELLITE 2.4I 4X4	1984	157
HYUNDAI	H-1; SATELLITE 2.4I GL	1824	157
HYUNDAI	H-1; SATELLITE 2.4I GLS	1824	157
HYUNDAI	H-1; SATELLITE 2.4I GLS AUT.	1793	157
HYUNDAI	H-1; SATELLITE 2.5D GL	1822	157
HYUNDAI	TRAJET; 2.0 CRDI	1781	157
HYUNDAI	TRAJET; 2.0 CRDI AUT.	1807	157
HYUNDAI	TRAJET; 2.0I	1765	157
HYUNDAI	TRAJET; 2.0I AUT	1775	157
HYUNDAI	TRAJET; 2.7I AUT	1802	157
IVECO	35S13	2830	172
JEEP	CHEROKEE; 2,5 CRD 5-SP.	1878	152
JEEP	CHEROKEE; 2.4I 5-SP.	1717	152
JEEP	CHEROKEE; 2.5 TD 5DRS.	1604	147
JEEP	CHEROKEE; 2.5I 5 DRS.	1517	147
JEEP	CHEROKEE; 2.5I 5DRS.	1517	147
JEEP	CHEROKEE; 2.5I 5DRS. SPORT	1496	147
JEEP	CHEROKEE; 2.5TD 5DRS.	1604	147
JEEP	CHEROKEE; 2.5TD 5DRS. SPORT	1540	147
JEEP	CHEROKEE; 3.7 V6 AUT.	1841	152
JEEP	CHEROKEE; 4.0I 5DRS. AUT.	1619	147
JEEP	CRAND CHEROKEE	1816	147
JEEP	GRAND CHEROKEE; 2.5 TD	1750	149
JEEP	GRAND CHEROKEE; 2.7 CRD	1955	151
JEEP	GRAND CHEROKEE; 3,1 TD	1873	151
JEEP	GRAND CHEROKEE; 4,0I 6 CYL.	1841	151
JEEP	GRAND CHEROKEE; 4,7 V8	1886	151
JEEP	GRAND CHEROKEE; 4,7I V8	1826	151
JEEP	GRAND CHEROKEE; 4.0I 6 CYL.	1822	149
JEEP	GRAND CHEROKEE; 4.7I V8	1898	151
JEEP	GRAND CHEROKEE; 4.7I V8 HO	1969	151
JEEP	GRAND CHEROKEE; 5.2I V8 LIMITED	1883	149
JEEP	GRAND CHEROKEE; 5.9I V8 LIMITED	1915	149
JEEP	WRANGLER; 2.5I 5-SP.	1405	147
JEEP	WRANGLER; 4.0I 5-SP.	1568	147
JEEP	WRANGLER; 4.0I AUT.	1470	147
LANCIA	LANCIA PHEDRA; 2.0 16V	1587	157
LANCIA	LANCIA PHEDRA; 3.0 V6	1759	157
LANCIA	LANCIA Z	1650	153
LANCIA	LANCIA Z; 2.0 JTD	1570	153
LANCIA	LANCIA Z; 2.0 TURBO	1550	153
LANCIA	LANCIA Z; 2.1 TD	1590	153
LANDROVER	109" STAWAG	1818	135
LANDROVER	110 HARD TOP	1730	149
LANDROVER	DEFENDER; 110 TD5 STATIONWAGON	2025	149
LANDROVER	DEFENDER; 110 TDI STATIONWAGON	1955	149
LANDROVER	DEFENDER; 90 TD5 STATIONWAGON	1800	149
LANDROVER	DEFENDER; 90 TDI STATIONWAGON	1695	149

LANDROVER	DEFENDER; 90 V8I STATIONWAGON	1745	149
LANDROVER	DISCOVERY SERIES II; 2.5 TD5	2050	154
LANDROVER	DISCOVERY SERIES II; 2.5 TD5 AUTOMATI	2155	154
LANDROVER	DISCOVERY SERIES II; 4.0 V8	1995	154
LANDROVER	DISCOVERY SERIES II; 4.0 V8 AUTOMATIC	2100	154
LANDROVER	DISCOVERY; TDI AUTOMATIC	2000	149
LANDROVER	DISCOVERY; V8I	1925	149
LANDROVER	DISCOVERY; V8I AUTOMATIC	1925	149
LANDROVER	RANGE ROVER; 3.0 TD6	2460	163
LANDROVER	RANGE ROVER; 4.4 V8	2460	163
MAN	E72; 33 DFA-G	6360	
MAZDA	E2000 BUS	1525	145
MAZDA	MAZDA MPV; 2.5 TD	1675	153
MAZDA	MPV 2.5 TD GLX	1675	153
MAZDA	MPV 2.5 TD LX	1675	153
MAZDA	MPV 3.0 V6 GLX	1610	153
MAZDA	MPV 3.0 V6 LX	1610	153
MERCEDES-BENZ	-; 208D	2130	164
MERCEDES-BENZ	-; MPV	2040	162
MERCEDES-BENZ	108 D	1760	162
MERCEDES-BENZ	110 D	1790	162
MERCEDES-BENZ	110 D-KA	1720	162
MERCEDES-BENZ	110D	1910	162
MERCEDES-BENZ	112 CDI	2020	162
MERCEDES-BENZ	113	1750	162
MERCEDES-BENZ	208	2090	
MERCEDES-BENZ	208 CDI	2670	164
MERCEDES-BENZ	208 D	2370	164
MERCEDES-BENZ	208 D KOMBI	1900	160
MERCEDES-BENZ	208 D; 208 D	2240	164
MERCEDES-BENZ	208 D-KA	1830	164
MERCEDES-BENZ	20810	2040	
MERCEDES-BENZ	208D	2170	164
MERCEDES-BENZ	208D KOMBI	1835	160
MERCEDES-BENZ	210 D	2460	164
MERCEDES-BENZ	210D	2360	
MERCEDES-BENZ	211 CDI	2660	164
MERCEDES-BENZ	212 D	2440	164
MERCEDES-BENZ	212 D BRANDWEERWAGEN	2139	164
MERCEDES-BENZ	213 CDI	2230	164
MERCEDES-BENZ	214	2400	164
MERCEDES-BENZ	308	2570	163
MERCEDES-BENZ	308 CDI	3020	164
MERCEDES-BENZ	308 CDi-D	2580	165
MERCEDES-BENZ	308 D	2570	164
MERCEDES-BENZ	310 D	2880	164
MERCEDES-BENZ	310 D; COMBI	2640	164
MERCEDES-BENZ	311 CDI	2950	164
MERCEDES-BENZ	312	2430	164
MERCEDES-BENZ	312 D	2850	164
MERCEDES-BENZ	312 D-KA	2400	164

MERCEDES-BENZ	313 CDI	2920	164
MERCEDES-BENZ	316 CDI	2580	164
MERCEDES-BENZ	9026KA	2430	163
MERCEDES-BENZ	903 KA	2200	165
MERCEDES-BENZ	903.6	2240	164
MERCEDES-BENZ	904.6 416CDI	2910	164
MERCEDES-BENZ	A	2250	163
MERCEDES-BENZ	MB 100 D	1910	152
MERCEDES-BENZ	MB 100D	1830	152
MERCEDES-BENZ	MB 80 D	1730	
MERCEDES-BENZ	ML 430	2040	155
MERCEDES-BENZ	SPRINTER 208 D	2060	164
MERCEDES-BENZ	SPRINTER; 208D	2180	164
MERCEDES-BENZ	TN 208 DA1	2020	163
MERCEDES-BENZ	V 200 CDI; MPV	1930	162
MERCEDES-BENZ	V 230 MPV	1920	162
MERCEDES-BENZ	V 230 TURBODIESEL MPV	1935	162
MERCEDES-BENZ	V 280 MPV	2130	162
MERCEDES-BENZ	V200 CDI; MPV	2020	162
MERCEDES-BENZ	V220 CDI; MPV	1960	162
MERCEDES-BENZ	V230 TD; MPV	1775	162
MERCEDES-BENZ	V-230 TD; MPV	1915	162
MERCEDES-BENZ	V230; MPV	1900	162
MERCEDES-BENZ	V280; MPV	1791	162
MERCEDES-BENZ	VANEO	1190	152
MERCEDES-BENZ	VANEO 1.6	1200	152
MERCEDES-BENZ	VANEO 1.7 CDI	1250	152
MERCEDES-BENZ	VANEO 1.9	1210	152
MERCEDES-BENZ	VANEO CDI	1250	152
MERCEDES-BENZ	VIANO CDI 2.2	1720	164
MERCEDES-BENZ	VITO 108 CDI	2050	162
MERCEDES-BENZ	VITO 108 D	1890	162
MERCEDES-BENZ	VITO 110 CDI	2010	162
MERCEDES-BENZ	VITO 110 D	1920	162
MERCEDES-BENZ	VITO 112 CDI	2040	162
MERCEDES-BENZ	VITO 112 CDI KAMPEERAUTO	1820	162
MERCEDES-BENZ	VITO 113	1571	162
MERCEDES-BENZ	VITO 115 CDI	1715	164
MERCURY	VILLAGER	1800	161
MERCURY	VILLAGER U9	1839	161
MITSUBISHI	L 300 2.5 D WAGON	1460	145
MITSUBISHI	L300 2.0 WAGON U9	1436	145
MITSUBISHI	L300 2.4 CRYSTAL LITE U9	1556	145
MITSUBISHI	L300 2.4 WAGON	1485	145
MITSUBISHI	L300 2.5 D WAGON	1460	145
MITSUBISHI	L300 2.5 MINIBUS	1500	145
MITSUBISHI	L400 2.5 TD MINIBUS LANG	1670	145
MITSUBISHI	L400; 2.0 GLX	1580	145
MITSUBISHI	L400; 2.0 GLXI	1580	145
MITSUBISHI	L400; 2.5 TD IC GLX	1660	145
MITSUBISHI	L400; 2.5 TD PERS. BUS	1625	145

MITSUBISHI	MONTERO L. 2.5 TD/ GLX	1940	143
MITSUBISHI	PAJERO 2.8 LB PV A/T	2030	147
MITSUBISHI	PAJERO PININ; 1.8 GDI	1260	144
MITSUBISHI	PAJERO PININ; 1.8 MPI 5DRS	1315	144
MITSUBISHI	PAJERO PININ; 1.8 MPI A/T 5DRS	1335	144
MITSUBISHI	PAJERO PININ; 2.0 GDI	1275	144
MITSUBISHI	PAJERO PININ; 2.0 GDI 5DRS	1365	144
MITSUBISHI	PAJERO PININ; 2.0 GDI A/T	1295	144
MITSUBISHI	PAJERO PININ; 2.0 GDI A/T 5DRS	1385	144
MITSUBISHI	PAJERO; 2.5 TD GLX METAL TOP	1710	147
MITSUBISHI	PAJERO; 2.8 TD GLS A/T LONG BODY	2030	147
MITSUBISHI	PAJERO; 2.8 TD GLS LONG BODY	2025	147
MITSUBISHI	PAJERO; 2.8 TD GLX LONG BODY	1985	147
MITSUBISHI	PAJERO; 3.2 DI GLS	1915	156
MITSUBISHI	PAJERO; 3.2 DI GLS A/T LONG BODY	2045	156
MITSUBISHI	PAJERO; 3.2 DI GLS LONG BODY	2045	156
MITSUBISHI	PAJERO; 3.2 DI GLX LONG BODY	2015	156
MITSUBISHI	PAJERO; 3.2 DID GLS A/T	1935	156
MITSUBISHI	PAJERO; 3.2 DID GLS A/T LONG BODY	2065	156
MITSUBISHI	PAJERO; 3.5 V6 GDI GLS A/T	1850	156
MITSUBISHI	PAJERO; 3.5 V6 GDI GLS A/T LONG B.	1985	156
MITSUBISHI	PAJERO; 3.5 V6 GDI GLS LONG B.	1985	156
MITSUBISHI	PAJERO; 3.5 V6 GLS A/T LONG BODY	1955	147
MITSUBISHI	SPACE GEAR 2.0 GLI	1580	145
MITSUBISHI	SPACE GEAR 2.0 GLXI	1600	145
MITSUBISHI	SPACE GEAR 2.0 GLXI A/T	1615	145
MITSUBISHI	SPACE GEAR 2.4 GLSI	1675	145
MITSUBISHI	SPACE GEAR 2.4 GLSI A/T	1700	145
MITSUBISHI	SPACE GEAR 2.5 TD IC GLX	1645	145
MITSUBISHI	SPACE RUNNER; 1.8 GLXI	1239	146
MITSUBISHI	SPACE RUNNER; 1.8 GLXI A/T	1210	146
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.3 AVANCE	1182	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.3 COMFORT	1155	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.3 FAMILY	1167	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.3 GL	1137	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.3 GLX	1139	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.6 AVANCE	1160	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.6 COMFORT	1199	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.6 COMFORT A/T	1227	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.6 FAMILY	1183	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.6 LIVE	1196	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.8 AVANCE	1210	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.8 AVANCE A/T	1225	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.8 COMFORT	1215	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.8 COMFORT A/T	1230	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.8 FAMILY	1200	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.8 GL	1170	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.8 GLX	1175	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.8 LIVE	1220	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.8 MPI COMFORT	1185	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.8 MPI COMFORT A/T	1215	148

MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.9 AVANCE	1230	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.9 COMFORT	1240	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.9 FAMILY	1230	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.9 HP COMFORT	1240	148
MITSUBISHI	SPACE STAR; 1.9 LIVE	1240	148
MITSUBISHI	SPACE WAGON	1285	146
MITSUBISHI	SPACE WAGON; 2.0 GLX TD	1320	146
MITSUBISHI	SPACE WAGON; 2.0 GLXI	1341	146
MITSUBISHI	SPACE WAGON; 2.0 GLXI A/T	1347	146
NEKAF	M38A1	1240	128
NISSAN	NISSAN PATROL GR 2.8TDI	2160	
NISSAN	NISSAN PATROL GR 2.8TDI 3DR	2060	160
NISSAN	NISSAN PATROL GR; 2.8 TDI 5 DRS.	2295	168
NISSAN	NISSAN PATROL GR; 2.8TDI 3DR	2075	161
NISSAN	NISSAN PATROL GR; 2.8TDI 5DR	2230	161
NISSAN	NISSAN PATROL GR; 3.0 DI TURBO 5DR	2365	161
NISSAN	NISSAN PATROL GR; 3.0 DI TURBO 5DR AU	2315	161
NISSAN	NISSAN PATROL GR; 3.0DI TURBO 5DR	2245	161
NISSAN	NISSAN PATROL GR; 3.0DI TURBO 5DR AUT	2245	161
NISSAN	NISSAN PRIMASTAR; MINIBUS 80.29-350 L	1900	162
NISSAN	NISSAN SERENA; 1.6 4DR 8ST	1370	148
NISSAN	NISSAN SERENA; 1.6 5DR 8ST	1418	146
NISSAN	NISSAN SERENA; 2.0 4DR 7ST	1464	145
NISSAN	NISSAN SERENA; 2.0 5DR 7ST	1480	145
NISSAN	NISSAN SERENA; 2.3D 4DR 8ST	1450	148
NISSAN	NISSAN SERENA; 2.3D 5DR 8ST	1470	148
NISSAN	NISSAN TERRANO II; 2.4 3DR	1615	146
NISSAN	NISSAN TERRANO II; 2.4 5DR	1801	146
NISSAN	NISSAN TERRANO II; 2.7TD 3DR	1720	146
NISSAN	NISSAN TERRANO II; 2.7TD 5DR	1860	146
NISSAN	NISSAN TERRANO II; 2.7TDI 3DR	1730	146
NISSAN	NISSAN TERRANO II; 2.7TDI 5DR	1860	146
NISSAN	NISSAN TERRANO II; 2.7TDI 5DR AUT	1885	146
NISSAN	NISSAN TERRANO; 3.0DI 3DR	1735	146
NISSAN	NISSAN VANETTE CARGO; 2.3D COMBI8	1525	148
NISSAN	PATHFINDER-R50; 3.3 V6 4 WD AUT	1910	154
NISSAN	PATROL GR 2.8 TDI 3DR	2180	
NISSAN	PATROL GR 2.8 TDI 5DR	2240	160
NISSAN	PATROL GR. 2.8 TDI 3 DR	2120	
NISSAN	SERENA 1.6E 4DR 8ST U9	1385	149
NISSAN	SERENA 2.0 4DR 6ST	1550	146
NISSAN	SERENA 2.0 4DR 7ST	1485	146
NISSAN	SERENA 2.0D 4DR 8ST	1460	149
NISSAN	SERENA 2.0E 4DR 6ST U9	1550	146
NISSAN	SERENA 2.0E 4DR 7ST E2	1485	146
NISSAN	SERENA 2.0E 5DR 7ST E2	1500	146
NISSAN	SERENA 2.3D 4DR 7ST	1490	149
NISSAN	SERENA 2.3D 5DR 7ST	1505	149
NISSAN	TERRANO II 2.7TDI 3DR	1780	
NISSAN	URVAN 2.5D LWB MINIBUS	1690	144
NISSAN	URVAN 2.5D SWB MINIBUS	1630	144

NISSAN	URVAN SWB MINIBUS DIESEL	1470	140
NISSAN	VANETTE 2.0D MINIBUS	1380	143
NISSAN	VANETTE CARGO 2.3D COMBI-8	1550	150
NISSAN	Y61 NISSAN PATROL SR; NISSAN PATROL G	2075	160
OLDSMOBILE	SILHOUETTE U9	1769	150
OPEL	FRONTERA B; SPORT X2.2DTH	1695	152
OPEL	FRONTERA B; SPORT X2.2DTH AUTOMATIC	1695	152
OPEL	FRONTERA B; SPORT X2.2SE	1635	152
OPEL	FRONTERA B; SPORT Y2.2SE	1639	152
OPEL	FRONTERA B; WAGON 6VD1	1757	152
OPEL	FRONTERA B; WAGON 6VD1 AUTOMATIC	1757	152
OPEL	FRONTERA B; WAGON X2.2DTH	1756	152
OPEL	FRONTERA B; WAGON X2.2DTH AUTOMATIC	1756	152
OPEL	FRONTERA B; WAGON X2.2SE	1752	152
OPEL	FRONTERA B; WAGON Y2.2DTH	1756	152
OPEL	FRONTERA B; WAGON Y2.2DTH AUTOMATIC	1756	152
OPEL	FRONTERA B; WAGON Y2.2SE	1699	152
OPEL	FRONTERA B; WAGON Y3.2NE	1761	152
OPEL	FRONTERA B; WAGON Y3.2NE AUTOMATIC	1761	152
OPEL	FRONTERA SPORT; X2.0SE	1666	146
OPEL	MOVANO	1848	174
OPEL	MOVANO 2.2DTI EURO3 3.5T	2430	174
OPEL	MOVANO; COMBI 1.9 DTI	1706	174
OPEL	MOVANO; COMBI 1.9 DTI 2.8T L1H1	1706	174
OPEL	MOVANO; COMBI 1.9DTI EURO 3 2.8T L1H1	1706	174
OPEL	MOVANO; COMBI 2.2 DTI	1753	174
OPEL	MOVANO; COMBI 2.2 DTI 2.8T L2H2	1829	174
OPEL	MOVANO; COMBI 2.2 DTI 3.5T L2H2	2320	174
OPEL	MOVANO; COMBI 2.5D	1771	174
OPEL	MOVANO; COMBI 2.8 DTI 2.8T L2H2	1851	174
OPEL	MOVANO; COMBI 2.8 DTI 3.5T L2H2	2180	174
OPEL	MOVANO; COMBI 2.8 TD	1781	174
OPEL	OPEL SINTRA; X2.2 DTH	1666	156
OPEL	OPEL SINTRA; X2.2XE	1656	156
OPEL	OPEL SINTRA; X3.0XE AUTOMATIC	1684	156
OPEL	VIVARO 1.9DTI 2.7T L1H1	1970	162
OPEL	VIVARO; COMBI 1.9DI 2.7T L1H1	1820	162
OPEL	VIVARO; COMBI 1.9DI 2.9T L2H1	1875	162
OPEL	VIVARO; COMBI 1.9DTI 2.7T L1H1	1820	162
OPEL	VIVARO; COMBI 2.5DTI 2.9T L1H1	1910	162
PEUGEOT	806 1.9 SRDT	1533	153
PEUGEOT	806 2.1 SRDT	1578	153
PEUGEOT	806 2.1 STDT	1578	153
PEUGEOT	806 SR 1.9 DTURBO	1533	153
PEUGEOT	806 SR 2.0	1478	153
PEUGEOT	806 SRDT 2.1 SELECT	1578	153
PEUGEOT	806 ST 1.9 DTURBO	1533	153
PEUGEOT	806 ST 2.0	1514	153
PEUGEOT	806 ST 2.0 SELECT	1478	153
PEUGEOT	806 ST 2.0 TURBO	1543	153
PEUGEOT	806 ST 2.0 TURBO SELECT	1543	153

PEUGEOT	806 STDT 1.9 SELECT	1533	153
PEUGEOT	806 STDT 2.1 SELECT	1578	153
PEUGEOT	806 SV 2.0 TURBO	1560	153
PEUGEOT	806; 1.9 D TURBO	1540	153
PEUGEOT	806; 2.0	1521	153
PEUGEOT	806; 2.0 16V	1542	153
PEUGEOT	806; 2.0 16V AUT.	1566	153
PEUGEOT	806; 2.0 16V HDI 80KW	1570	153
PEUGEOT	806; 2.0 HDI 80 KW	1570	153
PEUGEOT	806; 2.0 TURBO	1550	153
PEUGEOT	806; 2.1 D TURBO	1590	153
PEUGEOT	807; 2.0 16V (8PL)	1545	157
PEUGEOT	807; 2.0 16V AUT. (8PL)	1575	157
PEUGEOT	807; 2.0 HDI (8PL)	1643	157
PEUGEOT	807; 2.2 16V (8PL)	1581	157
PEUGEOT	807; 2.2 HDI (8PL)	1683	157
PEUGEOT	807; 3.0 V6 AUT. (7PL)	1759	157
PEUGEOT	BOXER	2200	172
PEUGEOT	BOXER 270C 1.9TD MINIBUS	1835	172
PEUGEOT	BOXER 270C 2.5TD MINIBUS	1895	172
PEUGEOT	BOXER 270C 2.5TDI MINIBUS	1895	172
PEUGEOT	BOXER 310C 2.5D COMBI	1823	172
PEUGEOT	BOXER 320M 2.0 COMBI	1763	172
PEUGEOT	BOXER 320M 2.5D COMBI	1853	172
PEUGEOT	BOXER 350LH 2.5D	2320	172
PEUGEOT	BOXER 350LH 2.8 HDI	2700	172
PEUGEOT	BOXER; 270C 1.9TD MINIBUS	1970	172
PEUGEOT	BOXER; 270C 2.0 MINIBUS (ER)	1790	172
PEUGEOT	BOXER; 270C 2.5TDI MINIBUS	1910	172
PEUGEOT	BOXER; 270C 2.5TDI MINIBUS (ER)	1930	172
PEUGEOT	BOXER; 270C 2.8 HDI MINIBUS	1945	172
PEUGEOT	BOXER; 310C 2.5D COMBI	1790	172
PEUGEOT	BOXER; 310C 2.5D COMBI (ER)	1810	172
PEUGEOT	BOXER; 320M 2.0 COMBI (ER)	2030	172
PEUGEOT	BOXER; 320M 2.5D COMBI	1830	172
PEUGEOT	BOXER; 320M 2.5TDI COMBI (ER)	2100	172
PEUGEOT	BOXER; 320MH 2.5TDI MINIBUS (ER)	2070	172
PEUGEOT	BOXER; 320MH 2.8 HDI MINIBUS	2085	172
PEUGEOT	BOXER; MINIBUS 270C 1.9TD	1850	172
PEUGEOT	BOXER; MINIBUS 270C 2.5TDI	1910	172
PEUGEOT	EXPERT; 1.9D 8PL	1451	154
PEUGEOT	EXPERT; 1.9D 9PL	1455	154
PEUGEOT	EXPERT; 2.0 16V 5PL	1490	154
PEUGEOT	EXPERT; 2.0 16V AUT. 5PL	1515	154
PEUGEOT	EXPERT; 2.0 16V HDI 5PL 80KW	1495	154
PEUGEOT	EXPERT; COMBI 1.6 5PL	1360	154
PEUGEOT	J5 COMBI LUXE	1671	168
PEUGEOT	PEUGEOT BOXER; 290C 2.0HDI COMBI	1840	172
PEUGEOT	PEUGEOT BOXER; 290C 2.2HDI COMBI	1910	172
PEUGEOT	PEUGEOT BOXER; 290C 2.8HDI MINIBUS	2055	172
PLYMOUTH	VOYAGER	1870	161

PLYMOUTH	VOYAGER SE	1780	160
PONTIAC	TRANS SPORT E2	1779	150
PONTIAC	TRANS SPORT U9	1779	150
PONTIAC	TRANSSPORT	1760	158
PORSCHE	CAYENNE S; AUTOMATIC	2220	166
PORSCHE	CAYENNE TURBO; AUTOMATIC	2330	166
RENAULT	ESPACE	1340	152
RENAULT	ESPACE 2.0I U9	1340	152
RENAULT	ESPACE 2000 GTS	1240	147
RENAULT	ESPACE 2000 GTX U9	1384	147
RENAULT	ESPACE 2000 TSE	1308	147
RENAULT	ESPACE 2000 TXE QUADRA U9	1508	147
RENAULT	ESPACE 2000 TXE U9	1348	147
RENAULT	ESPACE 2000-1	1240	147
RENAULT	ESPACE 2000-1 QUADRA	1310	147
RENAULT	ESPACE 2000-1 U9	1404	147
RENAULT	ESPACE QUADRA RT 2.2I U9	1510	152
RENAULT	ESPACE RN 2.2I	1383	152
RENAULT	ESPACE RN 2.2I U9	1381	152
RENAULT	ESPACE RN TURBO-D	1417	152
RENAULT	ESPACE RT 2.2I	1413	152
RENAULT	ESPACE RT 2.2I AUTOMATIC	1433	152
RENAULT	ESPACE RT 2.2I U9	1381	152
RENAULT	ESPACE RT TURBO-D	1417	152
RENAULT	ESPACE RT V6I	1496	152
RENAULT	ESPACE RT V6I AUTOM.E2	1537	152
RENAULT	ESPACE RT V6I AUTOMATIC	1465	152
RENAULT	ESPACE RT V6I U9	1564	152
RENAULT	ESPACE RXE V6I	1496	152
RENAULT	ESPACE RXE V6I AUTOM.E2	1537	152
RENAULT	ESPACE RXE V6I U9	1496	152
RENAULT	ESPACE TURBO D	1408	147
RENAULT	ESPACE TURBO DX	1408	147
RENAULT	ESPACE TXE	1240	147
RENAULT	ESPACE; 1.9 DTI	1495	155
RENAULT	ESPACE; 2.0	1533	155
RENAULT	ESPACE; 2.0 16V	1507	155
RENAULT	ESPACE; 2.0 16V AUTOMATIC	1532	155
RENAULT	ESPACE; 2.0 16V AUTOMATIC EURO 2000	1538	155
RENAULT	ESPACE; 2.0 16V EURO 2000	1508	155
RENAULT	ESPACE; 2.0 16V LANG	1505	155
RENAULT	ESPACE; 2.0 16V LANG AUTOMATIC	1535	155
RENAULT	ESPACE; 2.0 16V LANG AUTOMATIC EURO 2	1535	155
RENAULT	ESPACE; 2.0 16V LANG EURO 2000	1546	155
RENAULT	ESPACE; 2.0 AUTOMATIC	1495	153
RENAULT	ESPACE; 2.0 LANG	1546	155
RENAULT	ESPACE; 2.2 DCI	1637	155
RENAULT	ESPACE; 2.2 DCI EURO 2000	1637	155
RENAULT	ESPACE; 2.2 DCI LANG	1677	155
RENAULT	ESPACE; 2.2 DCI LANG EURO 2000	1677	155
RENAULT	ESPACE; 2.2DT	1605	155

RENAULT	ESPACE; 2.2DT LANG	1645	155
RENAULT	ESPACE; 3.0 V6 24V AUTOMATIC	1655	155
RENAULT	ESPACE; 3.0 V6 24V LANG AUTOMATIC	1695	155
RENAULT	ESPACE; V6 24V AUTOMATIC	1655	155
RENAULT	ESPACE; V6 24V LANG AUTOMATIC	1695	155
RENAULT	ESPACE; V6 AUTOMATIC	1675	153
RENAULT	JA; MEGANE SCENIC 1.6E	1195	145
RENAULT	JA; MEGANE SCENIC 1.9DT	1275	145
RENAULT	MASTER 3.5	2520	174
RENAULT	MASTER 3.5 TD	2450	174
RENAULT	MASTER 3.5T L3 H2 2.2 DCI	2340	174
RENAULT	MASTER; COMBI T28 1.9 DCI L1H1 EU 200	1706	174
RENAULT	MASTER; COMBI T28 2.2 DCI L2H2 EU 200	2200	174
RENAULT	MASTER; COMBI T28 L1H1 1.9DTI	1706	174
RENAULT	MASTER; COMBI T28 L1H1 2.2DCI	1753	174
RENAULT	MASTER; COMBI T28 L2H2 2.2DCI	1829	174
RENAULT	MASTER; COMBI T28 L2H2 2.8DTI	2130	174
RENAULT	MASTER; MICROBUS	2095	174
RENAULT	MASTER; MINIBUS T31 2.2 DCI L1H1 2000	2076	174
RENAULT	MASTER; MINIBUS T31 L1H1 2.2DCI	2180	174
RENAULT	MEGANE SCENIC	1340	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.4 16V	1251	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.4 16V 2005	1253	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.4 16V EURO 2000	1248	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.4E	1228	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.6	1195	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.6 16V	1271	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.6 16V 2005	1268	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.6 16V AUTOM	1299	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.6 16V AUTOMAAT	1296	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.6 16V AUTOMAAT 2005	1298	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.6 16V AUTOMAAT EURO	1293	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.6 16V EURO 2000	1273	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.6-16V	1269	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.6E	1251	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.6E AUTOM	1268	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.8 16V	1306	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.8 16V 2005	1308	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.8 16V EURO 2000	1303	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.9 D	1250	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.9 DCI	1265	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.9 DCI 4X4	1460	151
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.9 DCI 4X4 EURO 2000	1460	151
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.9 DCI AUTOMAAT EURO	1295	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.9 DCI EURO 2000	1265	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.9 DTI	1265	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.9 DTI 4X4	1460	151
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.9 DTI EURO 2000	1265	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.9D	1290	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.9DT	1275	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.9DTI	1295	145

RENAULT	MEGANE SCENIC; 1.9DTI AUTOM	1300	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 2.0	1313	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 2.0 16V	1306	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 2.0 16V 2005	1308	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 2.0 16V 4X4	1440	151
RENAULT	MEGANE SCENIC; 2.0 16V 4X4 2005	1440	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 2.0 16V 4X4 EURO 2000	1440	151
RENAULT	MEGANE SCENIC; 2.0 16V AUTOM	1295	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 2.0 16V AUTOMAAT	1336	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 2.0 16V AUTOMAAT 2005	1338	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 2.0 16V AUTOMAAT EURO	1336	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 2.0 16V EURO 2000	1306	145
RENAULT	MEGANE SCENIC; 2.0 AUTOM	1303	145
RENAULT	SCINIC	1310	144
RENAULT	TRAFIC T2B3	1450	156
RENAULT	TRAFIC T2B4	1567	156
RENAULT	TRAFIC T2BE	1435	156
RENAULT	TRAFIC T2BF	1435	156
RENAULT	TRAFIC T55G	1650	156
RENAULT	TRAFIC T5BE	1390	156
RENAULT	TRAFIC T5BF	1390	156
RENAULT	TRAFIC T7BG	1620	156
RENAULT	TRAFIC; COMBI 1000 1.9 DCI 80 9PERS	1691	162
RENAULT	TRAFIC; COMBI 1200 1.9 DCI 100 9PERS	1698	162
SANTANA	VITARA	1204	143
SEAT	ALHAMBRA; 1.8 20V / AJH 110KW	1609	153
SEAT	ALHAMBRA; 1.8 20V AUT/AWC 110KW (Q)	1607	153
SEAT	ALHAMBRA; 1.8 20V/AWC 110KW	1574	153
SEAT	ALHAMBRA; 1.8 20V/AWC 110KW (Q)	1556	153
SEAT	ALHAMBRA; 1.9 TDI / 66KW	1609	153
SEAT	ALHAMBRA; 1.9 TDI / 81KW	1609	153
SEAT	ALHAMBRA; 1.9 TDI / AFN 81KW	1609	153
SEAT	ALHAMBRA; 1.9 TDI / AHU 66KW	1609	153
SEAT	ALHAMBRA; 1.9 TDI AUT / AFN 81KW	1639	153
SEAT	ALHAMBRA; 1.9 TDI AUT PD/AUY 85KW	1657	153
SEAT	ALHAMBRA; 1.9 TDI AUT PD/AUY 85KW (Q)	1616	153
SEAT	ALHAMBRA; 1.9 TDI AUT PD/AUY 85KW (R)	1616	153
SEAT	ALHAMBRA; 1.9 TDI PD/ASZ 96KW	1624	153
SEAT	ALHAMBRA; 1.9 TDI PD/AUY 85KW	1624	153
SEAT	ALHAMBRA; 1.9 TDI PD/AUY 85KW (P)	1583	153
SEAT	ALHAMBRA; 1.9 TDI PD/AUY 85KW (Q)	1583	153
SEAT	ALHAMBRA; 1.9 TDI SE	1634	151
SEAT	ALHAMBRA; 1.9 TDI/ANU 66KW	1583	153
SEAT	ALHAMBRA; 1.9 TDI/ANU 66KW (P)	1583	153
SEAT	ALHAMBRA; 1.9 TDI/ANU 66KW (Q)	1566	153
SEAT	ALHAMBRA; 1.9TDI / AHU 66 KW	1647	151
SEAT	ALHAMBRA; 2.0 / ADY 85 KW	1669	151
SEAT	ALHAMBRA; 2.0 / ADY 85KW	1635	153
SEAT	ALHAMBRA; 2.0 ATM 85KW	1607	153
SEAT	ALHAMBRA; 2.0 AUT / ADY 85 KW	1699	151
SEAT	ALHAMBRA; 2.0 AUT / ADY 85KW	1619	153

SEAT	ALHAMBRA; 2.0 AUT/ATM 85KW (P)	1573	153
SEAT	ALHAMBRA; 2.0 AUT/ATM 85KW (Q)	1615	153
SEAT	ALHAMBRA; 2.0 SE	1659	151
SEAT	ALHAMBRA; 2.0 SXE	1680	151
SEAT	ALHAMBRA; 2.0/ATM 85KW	1598	153
SEAT	ALHAMBRA; 2.0/ATM 85KW (P)	1595	153
SEAT	ALHAMBRA; 2.0/ATM 85KW (Q)	1553	153
SEAT	ALHAMBRA; 2.8 VR6 AUT/AYL 150 KW (Q)	1627	153
SEAT	ALHAMBRA; 2.8 VR6 AUT/AYL 150 KW (R)	1633	153
SEAT	ALHAMBRA; 2.8 VR6/AYL 150KW	1594	153
SEAT	ALHAMBRA; 2.8 VR6/AYL 150KW (Q)	1600	153
SSANGYONG	KORANDO; 602	1760	151
SSANGYONG	MUSO (FJ) 4X4 WAGON 602	1870	150
SSANGYONG	MUSO (FJ) 4X4 WAGON; 602	1730	151
SSANGYONG	MUSO 4*4 WAGON; 602	1833	151
SSANGYONG	MUSO 4*4 WAGON; E 2.3 AUT.	1825	151
SSANGYONG	MUSO 4*4 WAGON; EX 3.2 AUTOMAAT	1905	151
SSANGYONG	MUSO 4*4 WAGON; TD 2.9	1865	151
SSANGYONG	MUSO 4*4 WAGON; TD 2.9 AUT.	1880	151
SSANGYONG	MUSO; TD 2.9 AUT.	1891	151
SSANGYONG	SSANGYONG KORANDO; D 2.9	1760	151
SSANGYONG	SSANGYONG KORANDO; D 2.9 AUT.	1790	151
SSANGYONG	SSANGYONG KORANDO; E 2.3 AUT.	1775	151
SSANGYONG	SSANGYONG KORANDO; TD 2.3	1765	151
SSANGYONG	SSANGYONG KORANDO; TD 2.9	1805	151
SSANGYONG	SSANGYONG KORANDO; TD 2.9 AUT.	1825	151
SUBARU	E10MINIBUS S6	860	121
SUBARU	E12 MINIBUS 4WD	927	121
SUBARU	E12 MINIBUS 4WD K6	927	121
SUZUKI	GRAND VITARA; 1.6 3D	1220	150
SUZUKI	GRAND VITARA; 1.6 3D CABRIO	1224	146
SUZUKI	GRAND VITARA; 2.0	1330	150
SUZUKI	GRAND VITARA; 2.0 16V TDI 5D	1480	150
SUZUKI	GRAND VITARA; 2.0 3D	1274	150
SUZUKI	GRAND VITARA; 2.0 3D AUTOMAAT	1275	150
SUZUKI	GRAND VITARA; 2.0 3D AUTOMATIC	1255	146
SUZUKI	GRAND VITARA; 2.0 3D CABRIO	1230	146
SUZUKI	GRAND VITARA; 2.0 3D CABRIO AUTOMATIC	1250	146
SUZUKI	GRAND VITARA; 2.0 5D	1330	150
SUZUKI	GRAND VITARA; 2.0 5D AUTOMAAT	1350	150
SUZUKI	GRAND VITARA; 2.0 5D AUTOMATIC	1350	150
SUZUKI	GRAND VITARA; 2.0 AUTOMATIC	1350	150
SUZUKI	GRAND VITARA; 2.0 TDI	1450	150
SUZUKI	GRAND VITARA; 2.0 TDI 5D	1450	150
SUZUKI	GRAND VITARA; 2.0 TDI 5D AUTOMAAT	1450	150
SUZUKI	GRAND VITARA; 2.0 TDI 5D AUTOMATIC	1450	150
SUZUKI	GRAND VITARA; 2.0 TDI AUTOMATIC	1450	150
SUZUKI	GRAND VITARA; 2.5 V6	1380	150
SUZUKI	GRAND VITARA; 2.5 V6 5D	1380	150
SUZUKI	GRAND VITARA; 2.5 V6 5D AUTOMAAT	1380	150
SUZUKI	GRAND VITARA; 2.5 V6 5D AUTOMATIC	1380	150

SUZUKI	GRAND VITARA; 2.5 V6 AUTOMATIC	1380	150
SUZUKI	JIMNY	960	136
SUZUKI	JIMNY; 4X4	1020	136
SUZUKI	JIMNY; 4X4 AUTOMAAT	1025	136
SUZUKI	JIMNY; 4X4 AUTOMATIC	1005	136
SUZUKI	JIMNY; 4X4 CABRIO	1010	136
SUZUKI	SUPER CARRY	800	
SUZUKI	SUPER CARRY HR	880	
TOYOTA	H-10-G	1720	144
TOYOTA	H12G HIACE	1830	156
TOYOTA	HI-ACE 2.0 PERS.BUS DX	1605	147
TOYOTA	HIACE 2.4 DSL PERS.BUS	1679	156
TOYOTA	HIACE 2.4 DSL TAXI	1677	156
TOYOTA	HI-ACE 2.4 PERS.BUS D	1670	147
TOYOTA	HI-ACE 2.4 PERS.BUS D.	1697	147
TOYOTA	J 8	2340	160
TOYOTA	LITE-ACE 1.5 WAGON DX	1162	141
TOYOTA	PICNIC 2.2TD	1420	147
TOYOTA	TOYOTA HIACE; 2.4 DSL PERSONENBUS	1690	156
TOYOTA	TOYOTA HIACE; 2.4 TDSL PERSONENBUS	1710	156
TOYOTA	TOYOTA HIACE; 2.4 TDSL PERSONENBUS LO	1910	156
TOYOTA	TOYOTA HIACE; 2.5 D4-D 100 PERSONENBU	1805	156
TOYOTA	TOYOTA HIACE; 2.5 D4-D 90 PERSONENBUS	1715	156
TOYOTA	TOYOTA HIACE; 2.7I PERSONENBUS	1630	156
TOYOTA	TOYOTA LAND CRUISER (120SERIES); LAND	1965	158
TOYOTA	TOYOTA LAND CRUISER 100 SERIES; 4.2 T	2475	162
TOYOTA	TOYOTA LAND CRUISER 100 SERIES; 4.7I	2285	162
TOYOTA	TOYOTA LAND CRUISER; 100 4.2 TURBO DI	2500	162
TOYOTA	TOYOTA LAND CRUISER; 100 4.7I AUTOMAA	2295	162
TOYOTA	TOYOTA LAND CRUISER; 90 3.0 D4-D 3DRS	1735	151
TOYOTA	TOYOTA LAND CRUISER; 90 3.0 TDIESEL 3	1725	151
TOYOTA	TOYOTA LAND CRUISER; 90 3.0 TDIESEL 5	1885	151
TOYOTA	TOYOTA LAND CRUISER; 90 3.0 TDSL 5DRS	1875	151
TOYOTA	TOYOTA LAND CRUISER; 90 3.4I V6 5DRS	1825	151
TOYOTA	TOYOTA LANDCRUISER	1850	151
TOYOTA	TOYOTA LANDCRUISER 90 SERIES; 3.0 TDI	1815	151
TOYOTA	TOYOTA LANDCRUISER 90 SERIES; 3.0 TDS	1865	151
TOYOTA	TOYOTA LANDCRUISER 90 SERIES; 3.4I V6	1871	151
TOYOTA	TOYOTA LANDCRUISER; 100 4.2 TURBO DIE	2425	162
TOYOTA	TOYOTA PICNIC; 2.0I	1361	147
TOYOTA	TOYOTA PICNIC; 2.0-I	1352	147
TOYOTA	TOYOTA PICNIC; 2.0I AUTOMAAT	1391	147
TOYOTA	TOYOTA PICNIC; 2.0-I AUTOMAAT	1335	147
TOYOTA	TOYOTA PICNIC; 2.2 TURBO DIESEL	1360	147
TOYOTA	TOYOTA RAV4; 1.8 3-DRS	1100	151
TOYOTA	TOYOTA RAV4; 1.8 5-DRS	1155	151
TOYOTA	TOYOTA RAV4; 2.0 3-DRS 4WD	1195	153
TOYOTA	TOYOTA RAV4; 2.0 3-DRS AUTOMAAT 4WD	1230	153
TOYOTA	TOYOTA RAV4; 2.0 5-DRS 4WD	1250	153
TOYOTA	TOYOTA RAV4; 2.0 5-DRS AUTOMAAT 4WD	1285	153
TOYOTA	TOYOTA RAV4; 2.0 D-4D 5-DRS 4WD	1345	153

TOYOTA	TOYOTA RAV4; 2.0 D4-D 5-DRS 4WD	1345	153
TOYOTA	TOYOTA RAV4; FUNCRUISER	1155	146
TOYOTA	TOYOTA RAV4; FUNCRUISER 2.0I	1175	148
TOYOTA	TOYOTA RAV4; FUNCRUISER 2.0I AUT	1205	146
TOYOTA	TOYOTA RAV4; FUNCRUISER WAGON	1225	146
TOYOTA	TOYOTA RAV4; FUNCRUISER WAGON 2.0I	1240	148
TOYOTA	TOYOTA RAV4; FUNCRUISER WAGON 2.0I AU	1270	148
VOLKSWAGEN	0.8 B 62 KW	2080	
VOLKSWAGEN	1,0 D 50 KW	1980	161
VOLKSWAGEN	1,0 TDI 65 KW	2000	161
VOLKSWAGEN	1,0 TDI 75 KW	1740	
VOLKSWAGEN	1.0 D 50 KW	1980	161
VOLKSWAGEN	1.0 TDI 75 KW	2090	161
VOLKSWAGEN	2 DM	2180	164
VOLKSWAGEN	231/216	1034	141
VOLKSWAGEN	255521 KLEINBUS	1447	140
VOLKSWAGEN	2DF-BBF2-B	2460	165
VOLKSWAGEN	7 DB	1830	161
VOLKSWAGEN	70X0B	1900	161
VOLKSWAGEN	70X0C	1680	159
VOLKSWAGEN	7DB	1830	161
VOLKSWAGEN	7DF-AAB 1	1700	159
VOLKSWAGEN	BESTEL 1,0 D 50 KW	1940	161
VOLKSWAGEN	BESTEL 1,0 TDI 65 KW	1960	161
VOLKSWAGEN	CADDY SDI	1180	144
VOLKSWAGEN	CADDY TDI 66 KW	1220	144
VOLKSWAGEN	CALIFORNIA; KAMPEERAUTO II TDI 65 KW	2088	161
VOLKSWAGEN	CALIFORNIA; KAMPEERAUTO II TDI 75KW	2088	161
VOLKSWAGEN	CARAVELLE	1727	161
VOLKSWAGEN	CARAVELLE 50 KW KAT D	1616	159
VOLKSWAGEN	CARAVELLE 82KW	1474	160
VOLKSWAGEN	CARAVELLE B 49 KW	1564	159
VOLKSWAGEN	CARAVELLE B 62 KW	1625	161
VOLKSWAGEN	CARAVELLE B 62 KW E2	1564	159
VOLKSWAGEN	CARAVELLE B 62 KW U9	1564	159
VOLKSWAGEN	CARAVELLE B 62KW	1624	159
VOLKSWAGEN	CARAVELLE B 81 KW	1664	159
VOLKSWAGEN	CARAVELLE B 81 KW AUT U9	1725	159
VOLKSWAGEN	CARAVELLE B 81 KW U9	1639	159
VOLKSWAGEN	CARAVELLE B 85 KW AUT	1789	161
VOLKSWAGEN	CARAVELLE D 45 KW	1616	159
VOLKSWAGEN	CARAVELLE D 45KW	1616	159
VOLKSWAGEN	CARAVELLE D 50 KW	1725	161
VOLKSWAGEN	CARAVELLE D 57 KW	1800	161
VOLKSWAGEN	CARAVELLE D 57 KW 1,2	1691	159
VOLKSWAGEN	CARAVELLE D 57 KW AUT	1721	159
VOLKSWAGEN	CARAVELLE D 57 KW SYNCRO	1865	159
VOLKSWAGEN	CARAVELLE D 57 KW TAX	1770	159
VOLKSWAGEN	CARAVELLE D 57KW	1691	159
VOLKSWAGEN	CARAVELLE DIESEL 42KW	1560	160
VOLKSWAGEN	CARAVELLE TDI 75 KW	1830	161

VOLKSWAGEN	CARAVELLE TURBO D 51 KW	1533	160
VOLKSWAGEN	CARAVELLE VR6 103 KW AUT	1760	161
VOLKSWAGEN	CARAVELLE; D 50 KW	1629	161
VOLKSWAGEN	CARAVELLE; D 55 KW	1704	161
VOLKSWAGEN	CARAVELLE; TDI 65 KW	1734	161
VOLKSWAGEN	CARAVELLE; TDI 75 KW	1734	161
VOLKSWAGEN	CARAVELLE; TDI 75 KW AUT	1764	161
VOLKSWAGEN	CARAVELLE; TDI 75 KW AUT V.	1727	161
VOLKSWAGEN	GOLF KAT DIESEL 55 KW	1080	
VOLKSWAGEN	KOMBI 0,8 50 KW KAT D	1511	159
VOLKSWAGEN	KOMBI 1,0 50 KW KAT D	1511	159
VOLKSWAGEN	KOMBI 44 KW	1482	160
VOLKSWAGEN	KOMBI 50 KW KAT D	1618	159
VOLKSWAGEN	KOMBI B 49 KW	1519	159
VOLKSWAGEN	KOMBI B 62 KW	1636	161
VOLKSWAGEN	KOMBI B 62 KW 0,8	1639	161
VOLKSWAGEN	KOMBI B 62 KW 0,8 E2	1578	159
VOLKSWAGEN	KOMBI B 62 KW 0.8	1639	161
VOLKSWAGEN	KOMBI B 62 KW E2	1519	159
VOLKSWAGEN	KOMBI B 62 KW U9	1519	159
VOLKSWAGEN	KOMBI B 81 KW	1655	161
VOLKSWAGEN	KOMBI B 81 KW AUT U9	1811	159
VOLKSWAGEN	KOMBI B 85 KW AUT	1744	161
VOLKSWAGEN	KOMBI D 45 KW	1618	159
VOLKSWAGEN	KOMBI D 45 KW 0,8	1511	159
VOLKSWAGEN	KOMBI D 45KW	1618	159
VOLKSWAGEN	KOMBI D 50 KW	2090	161
VOLKSWAGEN	KOMBI D 50 KW 0.8	1580	161
VOLKSWAGEN	KOMBI D 55 KW	1725	161
VOLKSWAGEN	KOMBI D 57 KW	1740	161
VOLKSWAGEN	KOMBI D 57 KW 0,8	1655	161
VOLKSWAGEN	KOMBI D 57 KW 1.2	1740	158
VOLKSWAGEN	KOMBI D 57 KW SYNCRO	1731	161
VOLKSWAGEN	KOMBI D 57KW	1693	159
VOLKSWAGEN	KOMBI D50KW	1680	159
VOLKSWAGEN	KOMBI DIESEL 42KW	1460	160
VOLKSWAGEN	KOMBI DIESEL 42KW KAMPEERAUTO	1620	160
VOLKSWAGEN	KOMBI TDI 75 KW	1735	161
VOLKSWAGEN	KOMBI TURBO D 51 KW	1533	160
VOLKSWAGEN	KOMBI V.D. 50 KW KAT D	1676	159
VOLKSWAGEN	KOMBI VERH DAK D 45 KW	1676	159
VOLKSWAGEN	LT 28 KOMBI VERH. D. SDI 55 KW	2025	164
VOLKSWAGEN	LT 35 70 KW TDI VERH. DAK	2580	164
VOLKSWAGEN	LT 35 80 KW TDI	1480	164
VOLKSWAGEN	LT 35 KOMBI TDI 75 KW	2075	164
VOLKSWAGEN	LT; 28 KOMBI SDI 55 KW	1847	163
VOLKSWAGEN	LT; 28 KOMBI TDI 61 KW	1982	163
VOLKSWAGEN	LT; 28 KOMBI TDI 66 KW	2220	163
VOLKSWAGEN	LT; 28 KOMBI VERH. D. SDI 55 KW	2400	163
VOLKSWAGEN	LT; 28 KOMBI VERH. D. TDI 66 KW	2290	163
VOLKSWAGEN	LT; 28 KOMBI VERH. D. TDI 70 KW	2620	163

VOLKSWAGEN	LT; 28 KOMBI VERH. D. TDI 75 KW	1892	163
VOLKSWAGEN	LT; 28 TDI 66 KW	2035	163
VOLKSWAGEN	LT; 28 VERH. D. SDI 55 KW	2300	163
VOLKSWAGEN	LT; 28 VERH. D. TDI 61 KW	2430	163
VOLKSWAGEN	LT; 28 VERH. D. TDI 66 KW	2240	163
VOLKSWAGEN	LT; 35 KOMBI VERH. D. SDI 55 KW	2700	163
VOLKSWAGEN	LT; 35 KOMBI VERH. D. TDI 70 KW	2970	163
VOLKSWAGEN	LT; 35 KOMBI VERH. D. TDI 80 KW	3110	163
VOLKSWAGEN	LT; 35 VERH. D. TDI 80 KW	2780	163
VOLKSWAGEN	LT; 35 VERH.D.TDI 80 KW	1912	163
VOLKSWAGEN	LT; 35A KOMBI VERH. D. TDI 66 KW	2480	163
VOLKSWAGEN	LT; 35A KOMBI VERH. D. TDI 70 KW	2770	163
VOLKSWAGEN	LT; 35A VERH. D. TDI 61 KW	2720	163
VOLKSWAGEN	LT; 35A VERH. D. TDI 66 KW	2430	163
VOLKSWAGEN	LT; 38 VERH. D. TDI 66 KW	2680	163
VOLKSWAGEN	M.R. 57KW	1440	157
VOLKSWAGEN	MULTIVAN B 81 KW AUT U9	1809	159
VOLKSWAGEN	MULTIVAN TDI 75 KW	1870	161
VOLKSWAGEN	MULTIVAN; TDI 96 KW	2174	163
VOLKSWAGEN	SHARAN CARAT 128 KW	1730	150
VOLKSWAGEN	SHARAN CARAT 128 KW AUT	1785	150
VOLKSWAGEN	SHARAN CARAT 66 KW TDI	1700	150
VOLKSWAGEN	SHARAN CARAT 85 KW	1680	150
VOLKSWAGEN	SHARAN CL 66 KW TDI	1660	150
VOLKSWAGEN	SHARAN CL 85 KW	1600	150
VOLKSWAGEN	SHARAN GL 128 KW	1664	150
VOLKSWAGEN	SHARAN GL 128 KW AUT	1694	150
VOLKSWAGEN	SHARAN GL 66 KW TDI	1634	150
VOLKSWAGEN	SHARAN GL 85 KW	1656	150
VOLKSWAGEN	SHARAN GL 85 KW AUT	1644	150
VOLKSWAGEN	SHARAN; 110 KW	1651	153
VOLKSWAGEN	SHARAN; 110 KW AUT	1611	153
VOLKSWAGEN	SHARAN; 128 KW	1713	153
VOLKSWAGEN	SHARAN; 128 KW AUT	1707	153
VOLKSWAGEN	SHARAN; 150 KW	1600	153
VOLKSWAGEN	SHARAN; 150 KW AUT	1633	153
VOLKSWAGEN	SHARAN; 150 KW AUT.	1633	153
VOLKSWAGEN	SHARAN; 4MOTION 85 KW TDI	1684	153
VOLKSWAGEN	SHARAN; 66 KW TDI	1651	153
VOLKSWAGEN	SHARAN; 81 KW TDI	1651	153
VOLKSWAGEN	SHARAN; 81 KW TDI AUT	1681	153
VOLKSWAGEN	SHARAN; 85 KW	1657	153
VOLKSWAGEN	SHARAN; 85 KW AUT	1679	153
VOLKSWAGEN	SHARAN; 85 KW TDI	1583	153
VOLKSWAGEN	SHARAN; 85 KW TDI AUT	1657	153
VOLKSWAGEN	SHARAN; 96KW TDI	1624	153
VOLKSWAGEN	SHARAN; CARAT 128 KW	1755	150
VOLKSWAGEN	SHARAN; CARAT 128 KW AUT	1761	151
VOLKSWAGEN	SHARAN; CARAT 66 KW TDI	1701	151
VOLKSWAGEN	SHARAN; CARAT 81 KW TDI	1701	151
VOLKSWAGEN	SHARAN; CARAT 85 KW	1681	151

VOLKSWAGEN	SHARAN; CL 66 KW TDI	1622	151
VOLKSWAGEN	SHARAN; CL 81 KW TDI	1640	151
VOLKSWAGEN	SHARAN; CL 85 KW	1638	151
VOLKSWAGEN	SHARAN; CL 85 KW AUT	1632	151
VOLKSWAGEN	SHARAN; GL 128 KW	1683	151
VOLKSWAGEN	SHARAN; GL 128 KW AUT	1747	151
VOLKSWAGEN	SHARAN; GL 66 KW TDI	1715	151
VOLKSWAGEN	SHARAN; GL 81 KW TDI	1658	151
VOLKSWAGEN	SHARAN; GL 85 KW	1659	151
VOLKSWAGEN	SHARAN; SYNCRO 128 KW AUT	1815	153
VOLKSWAGEN	SHARAN; SYNCRO CARAT 128 KW AUT	1803	151
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER	1507	161
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER 0,7 D 50 KW	1760	161
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER 1,0 TDI	2080	161
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER 1,0D 50KW	1980	
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER 1.0 TDI 65 KW	2000	161
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER 1.0 TDI 75 KW	2090	161
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER 1.0D 50KW	1948	
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER BESTEL 1,0 TDI 65 KW	2010	161
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER T4	2020	161
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER TDI 75 KW	1980	161
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER; KOMBI 0.8 B 62 KW	1566	161
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER; KOMBI 0.8 D 50 KW	1507	161
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER; KOMBI 0.8 TDI 65 KW	1733	161
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER; KOMBI B 62 KW	1605	161
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER; KOMBI B 85 KW AUT	1671	161
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER; KOMBI D 50 KW	1870	161
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER; KOMBI D 55 KW	1624	161
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER; KOMBI TDI 63 KW	1765	163
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER; KOMBI TDI 65 KW	2110	161
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER; KOMBI TDI 75 KW	2060	161
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER; KOMBI TDI 75 KW AUT	1684	161
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER; KOMBI VERH. D. D 50 KW	1793	161
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER; KOMBI VERH. D. TDI 65 KW	1704	161
VOLKSWAGEN	TRANSPORTER; KOMBI VERH. D. TDI 75 KW	1704	161
VOLKSWAGEN	VANAGON CAMPER 61KW	1740	156
	Gemiddeld	1722,586273	155,92405 06